

Palvelumuotoilulla aarteeksi

-Kierrätyskorukurssi Tyttöjen Talolle

Vilma Hyvönen

SAVONIA

Savonia-ammattikorkeakoulu
Opinnäytetyö 2012
Muotoilun koulutusohjelma
Koru- ja jalometallimuotoilu

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Vilma Hyvönen	
Työn nimi Korumuotoilulla aarteeksi – Kierrätyskorukurssi Tyttöjen Talolle	
Päiväys	14.12.2012
Sivumäärä/Liitteet	39/11
Ohjaaja(t) Antti Kares, Risto Nylund	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Kuopion Tyttöjen Talo	
<p>Tämän opinnäytteen tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa kierrätyskorukurssi Kuopion Tyttöjen Talon asiakkaille. Kierrätyskorukurssin suunnittelussa hyödynnettiin asiakaslähtöistä palvelumuotoilua ja muotoiluluotaimia. Tavoitteena oli saada tytöiltä ideoita ja ottaa heidät mukaan kurssin suunnitteluun muotoiluluotaimien avulla. Kierrätyskorukurssin tarkoituksena oli tuoda iloa ja onnistumisia kurssille osallistuville tytöille, sekä antaa heille mahdollisuus tarkastella omia kokemuksiaan korujen kautta.</p> <p>Opinnäytetyö sai alkunsa opinnäytteen tekijän omasta kiinnostuksesta kierrätysmateriaaleihin ja erilaisten ryhmien ohjaamiseen. Opinnäytetyöhön on kerätty tietoa kierrätysmateriaaleista ja niiden työstämisestä, sekä siitä miten niitä voi hyödyntää korujen tekemisessä. Opinnäytetyössä kuvataan asiakaslähtöisen palvelumuotoilun ja erilaisten muotoiluluotaimien soveltamista kierrätyskorukurssin suunnittelussa. Opinnäytetyössä suunniteltiin kenkälaatikkoluotain, jota käytettiin Tyttöjen Talon asiakkaiden ajatusten ja tunteiden selvittämiseen sekä ideoinnin lähteenä. Kierrätyskorukurssin sisältö suunniteltiin kenkälaatikkoluotaimen eri tehtävien tuottaman tiedon avulla. Opinnäytteen lopputuloksena syntyi Roskasta Aarteeksi –niminen pilottikurssi Kuopion Tyttöjen Talolle.</p>	
Avainsanat Kierrätysmateriaalit, Korukurssi, Muotoiluluotaimet, Ohjaaminen, Palvelumuotoilu	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Vilma Hyvönen			
Title of Thesis Jewelry making course from recycled materials			
Date	14.12.2012	Pages/Appendices	44/11
Supervisor(s) Antti Kares, Risto Nylund			
Client Organisation /Partners Kuopion Tyttöjen Talo / The Girl's House of Kuopio			
<p>The aim of this thesis was to plan and carry out a course where customers of The Girl's House of Kuopio could make jewelry from recycled materials. For the planning of the course user-centered design and design probes were used. The aim was to get ideas from the girls and take them along in the planning of the course. The course goal was to give sense of joy, happiness and accomplishment for the girls taking part in the course. Girls could also reflect their own experiences through jewelry making.</p> <p>The idea of the thesis came from author's own interests in recycled materials and guiding different groups. The thesis contains knowledge of recycled materials and how to work with them in jewelry making. This thesis describes how user-centered design and design probes were used planning of the course. A Design probe was made to get information, feelings and ideas from Girl's House customers. That information was used to plan the course in Kuopion Tyttöjen Talo. The result of the thesis is From Trash to Treasure -named trial course in The Girl's House of Kuopio.</p>			
Keywords Recycled materials, Jewelry course, Design Probes, User-centred design, Instructing			

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	8
2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT	10
3 KUOPION TYTTÖJEN TALON TOIMINTA-AJATUS.....	12
4 ROSKASTA AARTEEKSI – MATERIAALINVALINTA KESTÄVIN PERUSTEIN	14
4.1 Perinteisistä materiaaleista kierrätettyihin materiaaleihin.....	15
4.2 Materiaalinvalinnan etiikka	18
4.3 Materiaalien metsästys.....	19
5 KIERRÄTYSKORUKURSSIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS PALVELUMUOTOILUN KEINAIN.....	20
5.1 Palvelumuotoilu	21
5.2 Muotoiluluotaimet	23
5.2.1 Erilaisia luotaimia	24
5.2.2 Luotainprosessi	26

6 ASIAKASLÄHTÖISEN PALVELUMUOTOILUN PROSESSI TYTTÖJEN TALOLLE.....	28
6.1 Virittäytyminen Roskasta Aarteeksi kurssia varten.....	30
6.2 Kohderyhmän päättäminen ja aikataulu	31
6.3 Kenkälaatikkoluotaimen suunnittelu	32
6.4 Luotainpaketin pilotointi ja luotaintehtävien parannukset	36
6.5 Kenkälaatikkoluotaimen esittely tytöille, luotainten tulkintaa ja kurssikertojen suunnittelua.....	37
6.6 Palautteen pyytäminen tytöiltä ja Tyttöjen Talolta.....	42
7 POHDINTA.....	43

LÄHTEET

KUVALUETTELO

LIITTEET

1 JOHDANTO

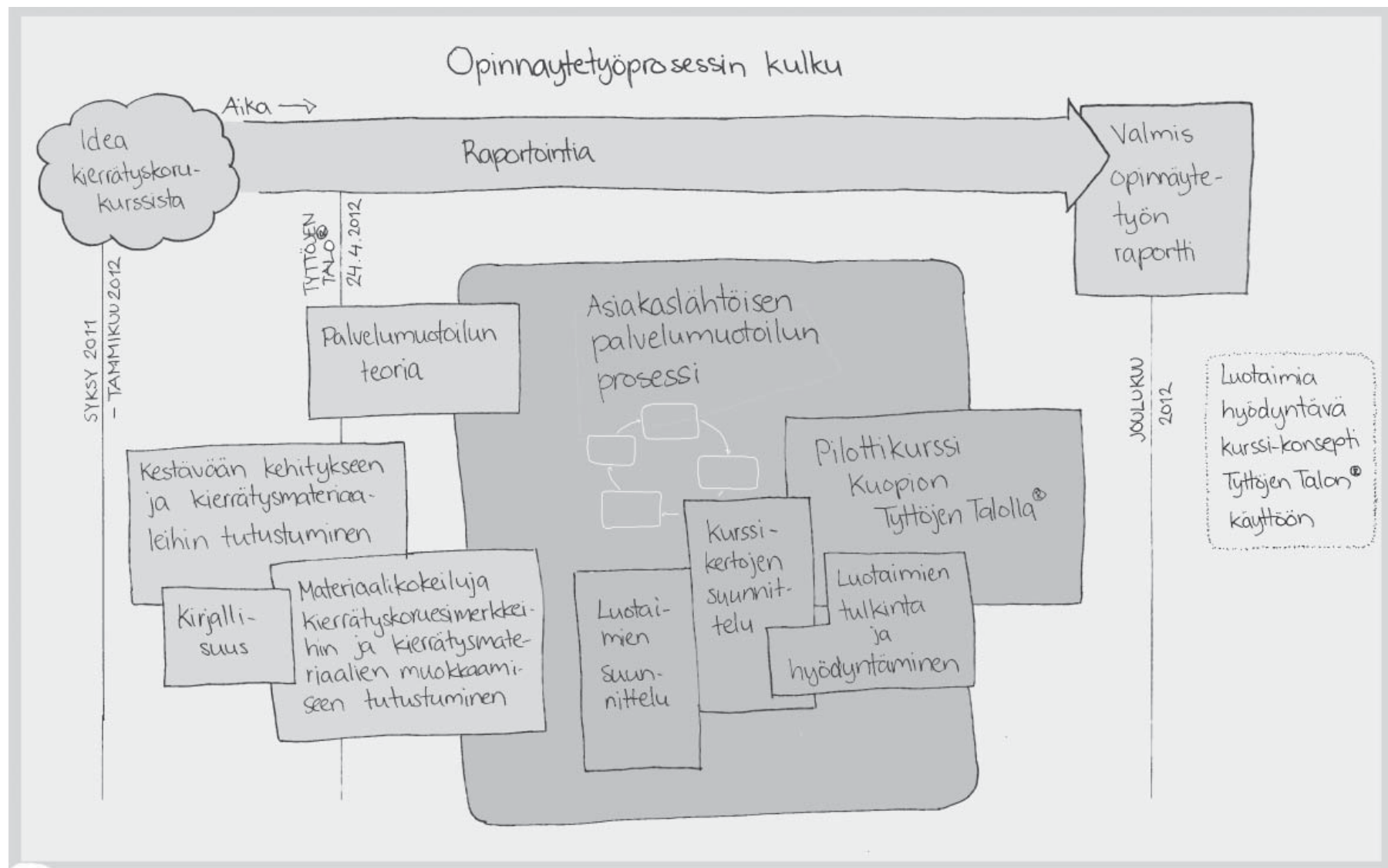
Kestävä kehitys ja kierrätysmateriaalit on otettu osaksi muotoilualaa. Korusepät käyttävät yhä enemmän kierrätysmateriaaleja perinteisten korumateriaalien rinnalla ja sijaan. Opinnäytetyön aihe on lähtöisin tekijän omasta kiinnostuksesta kierrätysmateriaalien hyödyntämiseen korujen tekemisessä. Tekijää on myös kiinnostanut kurssien suunnittelu ja ohjaaminen. Palvelumuotoiluun tutustutaan opintojen aikana.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on suunnitella ja toteuttaa kierrätyskorukurssi Kuopion Tyttöjen Talon asiakkaille. Kierrätyskorukurssi suunniteltiin asiakaslähtöisen palvelumuotoilun periaatteita ja muotoiluluotaimia soveltaen. Tavoitteena oli saada tytöiltä ideoita ja ottaa heidät mukaan kurssin suunnitteluun muotoiluluotaimien avulla. Palvelumuotoilun periaatteita soveltaessa yhdessä suunnittelu on tärkeää, jolloin asiakas, palvelun tarjoaja ja muotoilija toimivat yhteistyössä. Kierrätyskorukurssilla on tarkoitus tuoda iloa ja onnistumisia kurssille osallistuville tytöille, sekä antaa heille mahdollisuus tarkastella omia kokemuksiaan korujen kautta.

Tässä opinnäytetyössä opinnäytetyön tekijä on kierrätyskorukurssin suunnittelija ja ohjaaja. Kuopion Tyttöjen Talo on tarjonnut tilat, työvälineet sekä osan materiaaleista. Kurssille pääsi osallistumaan Tyttöjen Talolla käyvät tytöt. Kurssin suunnittelussa käytetään apuna kenkälaatikkoluotainta, jonka tarkoituksena on innostaa tyttöjä ja samalla kerätä tietoja, joiden avulla suunnittelija voi saada empaattista tietoa tyttöjen elämästä ja ajatuksista. Näitä tietoja suunnittelija on käyttänyt kierrätyskorukurssin pohjana.

Tämän opinnäytetyön raportin teoriaosassa kerrotaan palvelumuotoilun sekä muotoiluluotaimien teoriasta ja niiden soveltamisesta. Lisäksi opinnäytetyöhön on kerätty tietoa kierrätysmateriaaleista ja niiden työstämisestä, sekä siitä miten niitä voi hyödyntää korujen tekemisessä. Raportissa kuvataan myös, miten palvelumuotoilun ja muotoiluluotaimien teoriaa on sovellettu kierrätyskorukurssin suunnittelussa Kuopion Tyttöjen Talolle. Lopuksi raportissa on pohdittu, miten opinnäytetyöprosessi eteni ja mitä on hyvä ottaa huomioon tulevaisuudessa. Kuviossa yksi on esitetty opinnäytetyöprosessin etenemisen vaiheet. Opinnäytetyön tekijä on tehnyt kuviossa vaalealla pohjalla olevat asiat itsenäisesti ja tummalla pohjalla olevat asiat on tehty yhteistyössä Kuopion Tyttöjen Talon kanssa.

Kuvio 1. Opinnäytetyöprosessin kulku

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

Sain idean korukurssin suunnittelusta ja toteutuksesta opinäytetyönä opintojen aikana kädentaidot ja tuotteistaminen -kurssilla, jossa pidimme emalointikurssin demontoituneille Muistiluotsi Ry:n asiakkaille. Kurssin ajatuksena oli tuoda iloa ja onnistumisen elämyksiä osallistujille. Kurssin ohjaajana toimiminen vahvisti omia ajatuksiani siitä, että erilaisten kurssien suunnittelusta ja toteutuksesta voisi löytyä tulevaisuuden ammatti. Olen aina pitänyt uusien asioiden opettelusta ja niiden opettamisesta eteenpäin muidenkin ihmisten iloksi. Opintojen aikana opiskelimme myös palvelumuotoilua. Teimme asiakastyön Möhkön Ruukille, johon kuului tuotesuunnittelun lisäksi elämyksellisen palvelun suunnittelu Möhkön opastettujen museokierrosten lomaan. Mielestäni kierrätyskorukurssin suunnittelu on ensisijaisesti palvelun suunnittelua.

Kierrätys- ja ekologisuuksajattelu löysivät tiensä opinäytetyöhöni oman elämänasenteeni ja mielenkiinnon seurauksena. Olen aina laittanut talteen erilaisia esineitä ja materiaaleja mahdollista myöhempää käyttöä varten. Ajatus ”miljoonalaatikosta”, jonne kaikki tarpeellinen, ja tarpeetonkin, säästetään, on tuttu jo kotoa. ”Aika tavaran kaupihoo” - sananparsi kuvaa mielestäni hyvin kierrätysteemaa. Yhtenä aiheenvalinnan innoittajana on myös se, että ekologisuus, kierrätys ja tuunaus ovat viime aikoina nousseet muotoilun trendeiksi. Ympäristönäkökohdat huomioon ottavia tuotteita ja niiden suunnittelua käsitteleviä opinäytetöitä ja kirjallisuutta on olemassa jo jonkin verran, mutta kierrätyskoru kursseja käsittelevää kirjallisuutta ei ole juurikaan. Kierrätysmateriaaleja hyödyntäviä yrityksiä on myös paljon, mutta kursseja tarjoavia tahoja on vähän.

Opinnäytetyön tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa kurssi, jolla hyödynnetään erilaisia kierrätysmateriaaleja. Henkilökohtaisena tavoitteena on saada lisää kokemusta kurssien suunnittelusta ja toteutuksesta palvelumuotoilua soveltaen. Olen myös kiinnostunut muotoiluluotaimien käytöstä suunnittelun tukena. Tavoitteena on myös syventää omaa tietämystä kierrätysmateriaaleista ja niiden käsittelystä. Kurssilla on tarkoituksena opettaa erilaisia työstön perustekniikoita, sekä niiden hyödyntämistä korujen valmistukseen. Toivottavasti kurssille tulijat saavat myös kurssilta uusia ajatuksia ja oppivat katsomaan ympärillään vellovaa tavara-, roska- ja materiaalimerta uusin silmin. Poisheitettyjen ja tarpeettomien tavaroiden mestä on mahdollista löytää todellisia helmiä, jotka vievät korun uudelle tasolle.

Tyttöjen talo tuli mukaan opinäytetyön toimeksiantajaksi keväällä 2012 tutustuessani Tyttöjen Talon toimintaan. He olivat kiinnostuneita kierrätyskorukurssista. Kierrätys, ekologisuus ja hyvän mielen tuominen ovat myös lähellä heidän toimintansa ideologiaa. Näen yhteistyön hyvänä asiana sen, miten muotoilun avulla voidaan vaikuttaa myönteisesti tyttöjen ja nuorten naisten itsetunnon ja taitojen kasvuun ja kehitykseen. Palvelumuotoilun ja muotoiluluotainten työkaluvalikoima mahdollistaa vuorovaikutuksen kurssin pitäjän, eli minun, toimeksiantajan eli Tyttöjen Talon ja asiakkaiden eli Tyttöjen Talolla käyvien tyttöjen ja nuorten naisten välillä.

Opinnäytetyön lopputuloksena on palvelutuote, jonka suunnittelen Kuopion Tyttöjen Talolle palvelumuotoilun ja muotoiluluotainten prosessia seuraten ja soveltaen. Opinnäytetyön tu-

loksena syntynyttä kurssia on mahdollista kehittää ja muokata siitä monimuotoinen kurssikonsepti Tyttöjen Talon käyttöön. Konseptin teema, osallistujat ja kurssin vetäjä voivat vaihtua

Tyttöjen Talon tarpeiden mukaan. Opinnäyteyön pohdintaosiossa mietitty, miten tässä opinnäytetyössä toteutettua kurssia voi kehittää kohti toimivaa kurssikonseptia.

3 KUOPION TYTTÖJEN TALON TOIMINTA-AJATUS

Tyttöjen Talon toiminta-ajatuksena on olla talo, jossa 12–28 -vuotiaille tytöille ja nuorille naisille tarjotaan yhteistä tekemistä, uusia ystäviä ja ajatusten vaihtoa oman ikäisten ja luotettavien aikuisten kanssa. Tyttöjen talon toiminta perustuu ajatukseen, että tytöille luodaan heidän itsensä näköinen, toiminnallinen ja turvallinen paikka, jossa jokaisella heistä on oikeus tulla nähdyksi ja kuulluksi. Tyttöjen Talon tarkoituksena on parantaa tyttöjen ja nuorten naisten sosiaalisia valmiuksia sekä tukea heidän kasvuun aikuiseksi ja kohentaa itsetuntoa. Tytöille ja naisille tarjotaan Tyttöjen Talolla jokaisen ainutlaatuisen yksilön omannäköistä kasvua tukeva ympäristö. (Kuopion Tyttöjen Talo.)

Kuopion Tyttöjen Talo on 12–28 -vuotiaille tytöille ja nuorille naisille suunnattu paikka, joka tarjoaa toimintaa normaalin nuorisotyön sivuun jääville tytöille. Tyttöjen Talon taustalla on Kuopion Setlementti Puijola ry ja toiminta on alkanut keväällä 2011 Raha-automaattiyhdistyksen rahoituksella. Raha-automaattiyhdistyksen tukemia Tyttöjen Taloja on myös Helsingissä, Turussa, Tampereella ja Oulussa. Kuopion Tyttöjen Talo on perustettu viimeisimpänä. (Kuopion Tyttöjen Talo; Kuopion Setlementti Puijola ry.)

Tyttöjen Talon keskeisinä ideoina ovat kohtaaminen, osallisuuden vahvistaminen, yhteisöllisyys ja sukupuolisensitiivinen näkökulma. Tyttöjen talon toimintamuotona ovat yksilötyö, ryhmätoiminta, avoin toiminta, teemalliset tutustumiskäynnit ("likkalähdöt"), seksuaalikasvatus ja teemapäivät, juhlat ja tapahtumat. Yksilötyössä nuorelle tarjotaan tukea erilaisiin elämäntilanteisiin keskustelun ja ohjauksen keinoin. Tyttöjen Ta-

lon ryhmätoiminnassa on erilaisia ohjattuja ja vuorovaikutteisia tyttöryhmiä, jotka on koottu tiettyjen teemojen tai harrasteiden ympärille. Avoin toiminta on vapaampaa yhdessäoloa ja tekemistä, jota esimerkiksi tyttöjen talon viikoittaiset vapaat illat tarjoavat. Likkalähdöt ovat teemallisia tutustumiskäyntejä Tyttöjen Taloon ja niitä voi varata erilaisille tyttöryhmille. (Kuopion Tyttöjen talo; Kuopion Setlementti Puijola ry.)

Sukupuolisensitiivinen näkökulma tarkoittaa sitä, että omaan sukupuoleen samaistuminen on tärkeä osa tervettä kasvua. Tyttöjen Talolla sukupuolisensitiivisen työotteen avulla tuetaan tyttöä tai nuorta löytämään omannäköinen naiseutensa monien vaihtoehtojen ja mallien joukosta. Tyttöjen Talon toiminnassa korostetaan, ettei ole olemassa yhtä oikeaa tyttöyttä tai naiseutta. (Kuopion Tyttöjen Talo; Kuopion Setlementti Puijola ry)

Tyttöjen Talo sijaitsee Kuopion keskustassa Hapelähteenkatu 33:n toisessa kerroksessa, jonne on yhdessä tyttöjen kanssa sisustettu viihtyisä tila, jossa voidaan järjestää monenlaista toimintaa. Tila on jaettu ja muunneltavissa siten, että sieltä löytyy paikat askarteluryhmälle, kahdenkeskiseen jutusteluun, tanssiryhmälle, ruoan laittoon ja yleiseen oleiluun. Tyttöjen Talon toiminta on joustavaa ja asiakaslähtöistä, tytöiltä ja nuorilta naisilta saatuja ideoita ja ajatuksia kuunnellaan ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Tytöt saavat halutessaan osallistua erilaisten tapahtumien ja ryhmien suunnitteluun ja toteutukseen, esimerkiksi idea neulontakerhon perustamisesta on tullut tytöiltä. Tyttöjen Talo suhtautuu hyvin myönteisesti erilaisiin kädentaito- ja harrastepajoihin ja ryhmiin, koska ne tuovat onnistumisen elämyksiä tytöille ja nuorille naisille. Tytöt ovat

myös osallistuneet tyttöjen talon sisustamiseen ja remontoitiin. (Kokkonen, Kirsi 2012.)

Tyttöjen Talo sopii erittäin hyvin kierrätyskorukurssin pito- paikaksi, koska heidän toiminnassaan pyritään ottamaan kä- dentaitojen ja sosiaalisten seikkojen lisäksi huomioon myös ekologisuus, kierrättäminen ja uudelleenkäyttö. Opinnäytetyö- ni lähtökohtana on myös asiakaslähtöisyys, jota Tyttöjen Talo toteuttaa ottamalla huomioon tyttöjen toiveet toiminnan kehittämisestä.

Tyttöjen Talon asiakas

Tyttöjen Talon asiakkaasta ei ole helppo laatia yksiselitteistä profiilia. Kuopion Tyttöjen talon asiakkaat ovat iältään 12-28 -vuotiaita tyttöjä ja nuoria naisia. Tyttöjen Talo antaa heille mahdollisuuden keskustella ja käsitellä erilaisia isompia ja pienempiä asioita yksilötyön ja erilaisten ryhmien avulla.

Tytöt voivat hakeutua Tyttöjen Talon asiakkaaksi, joko itse tai jonkin yhteistyötahon kautta. Tyttöjen henkilökohtaiset tarpeet vaihtelevat suuresti, osa tytöistä on yksinäisiä, osalla voi olla koulunkäyntiin tai opiskeluun liittyviä vaikeuksia, tai mielenterveys-, päihde- tai itsetunto-ongelmia ja osalla voi olla jo työhön, perheeseen tai parisuhteeseen liittyviä ongelmia. Tyttöjen Talo ei tarjoa asiakkailleen varsinaista terapiaa tai hoitoa vaan Tyttöjen Talon toiminta tukee tytön toipumista, kasvua tai itsetuntoa varsinaisen hoidon rinnalla tai lisäksi.

Ainoa Tyttöjen Talon asiakkaita yhdistävä tekijä onkin, se että heillä on jonkinlainen ongelma tai huolenaihe elämässään ja Tyttöjen Talolta he saavat tukea, ystäviä ja mielekästä tekemistä arjen avuksi ja ilonaiheeksi. Tyttöjen Talo ei kuitenkaan käännytä ketään pois, vaan Tyttöjen Talon avoimiin ryhmiin, -iltoihin ja -tapahtumiin voi osallistua kuka tahansa sopivan ikäinen tyttö.

4 ROSKASTA AARTEEKSI – MATERIAALINVALINTA KESTÄVIN PERUSTEIN

Kestävän kehityksen ideologia on tullut vahvasti osaksi muotoilualaa. Kestävä kehitys tarkoittaa, että nykyisiä resursseja, luonnonvaroja ja materiaaleja käytetään vastuullisesti, niin että tuleville sukupolville jää yhtäläiset mahdollisuudet toimia maailmassa. Suomessa on hyväksytty kansallisen kestävän kehityksen strategia vuonna 2006, mutta kestävästä kehityksestä on ollut esillä jo vuodesta 1980, muun muassa kestävä kehitys ja Suomi – hallituksen selonteossa. Kestävä kehitys jaotellaan ekologiseen, taloudelliseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestävyteen. (Valtion ympäristöhallinto.)

Ekologisen kestävyuden perustana on luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien säilyttäminen. Ihmisen toimintaa pyritään sopeuttamaan niin, että luonto kestää sen. Luonnolle koituvat riskit, haitat ja kustannukset tulee huomioida ennen niiden hyödyntämistä. Taloudellinen kestävyys tarkoittaa sitä, että yhteiskunta toimii pitkäjänteisesti ja välttää velkaantumista ja varantojen hävittämistä. Sosiaalisen hyvinvoinnin takaa kestävä talous. (Valtion ympäristöhallinto.)

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys on sitä, että hyvinvoinnin edellytykset siirretään sukupolvelta toiselle. Mahdollisuuksien siirtäminen ja säilyttäminen vaatii yhteistyötä sekä kansallisesti, että kansainvälisesti. Ekologisen ja taloudellisen kestävyuden huomioiminen on olennaista kulttuurisen ja sosiaalisen kestävyuden ylläpitämisessä. (Valtion ympäristöhallinto.)

Nykyisin kestävä kehitys on alettu ottaa huomioon myös kasvatuksessa ja koulutuksessa. Uusia kestävä kehityksen huomioon ottavia oppisisältöjä on alettu laatia kaikille koulu- ja oppilaitostasoille. Tavoitteena on, että kansalaiset ovat sitoutuneet kestävään elämäntapaan. Heille opetetaan kykyä ymmärtää omien valintojensa ja toimintamalliensa vaikutukset, sekä yhteiskunnassa että yksilötasolla. Kestävän kehityksen opintoja on myös Savonia-ammattikorkeakoulun muotoilun koulutusohjelmassa (Savonian Keke-tiimi). (Loukola 2007, 6-7, 38.)

4.1 Perinteisistä materiaaleista kierrätettyihin materiaaleihin

Koruja voi valmistaa monenlaisista materiaaleista. Perinteisesti koruissa on käytetty jalometalleja, kultaa, hopeaa, platinaa ja palladiumia sekä epäjaloja metalleja ja seosmetalleja, kuten kuparia, pronssia ja terästä. Koruissa käytetyt jalometallit ovat usein seostettuja, mikä tarkoittaa sitä, etteivät ne ole täysin puhtaita, vaan niihin on seostettu muita metalleja niiden työstöominaisuuksien parantamiseksi. Esimerkiksi kultaan lisätään hopeaa ja kuparia. Jalometallien pitoisuudet ilmoitetaan pitoisuusleimoilla. (Suomen Kultaseppien liitto Ry.)

Korusepät käyttävät kuitenkin yhä enemmän muitakin materiaaleja. Kierrätys ja ekologisuus ovat nousseet yhdeksi tämän päivän trendiksi korusuunnittelussa. Laajentunut materiaalivalikoima tarkoittaa myös moninaisempien työstötapojen ja tekniikoiden kehittelyä, perinteisten kultasepäntekniikoiden pysyessä yhä mukana.

Korumateriaaleina käytetään nykyisin paljon ”arvottomiakin” materiaaleja, joita löytyy ihmisten nurkista, kierrätyskeskuksista ja kirpputoreilta. Mielikuvituksen ja ideoiden puuttuminen ovat ainoat esteet kierrätysmateriaaleista valmistettävien korujen suunnittelussa. Käytettyjä kierrätysmateriaaleja ovat muun muassa muovi, erilaiset metallit, keramiikka ja lasi ja kankaat (MacDonald 2009, 44–56).

Kierrätyskoruissa hyödynnettäviä materiaaleja	Materiaalilähteitä
Tekstiili, nahka, turkis	Kankaat, nauhat, narut, vaatteet...
Puu	Massiivipuu, lauta, levyt, oksat, kävyt, valmiit muodot...
Metallit	Jalometallit, metalliosat, tölkit, levyt, valmiit muodot...
Paperi, pahvi, kartonki	Pakkaukset, kotelot, lehdet...
Keramiikka, lasi	Lasipullot, astiat, ikkunat, laatat...
Muovit	Lelut, pussit, astiat, valmiit muodot...
Löydöt (findings, found objects)	Sellaisenaan tai pienin muutoksin koruihin sopivat esineet tai osat. Esimerkiksi helmet, riipukset, kolikot, kivet, mutterit, lelut...

Taulukko 1. Kierrätyskoruissa käytettävien materiaalien lähteitä.

Kierrätysmateriaalien käytöstä korujen valmistuksessa löytyy jo jonkin verran tietoa kirjallisuudesta, mutta suurin osa tiedosta on internetissä (MacDonald 2009, 7). Internet onkin kierrätyskoruista kiinnostuneelle oiva ideoiden ja tekniikoiden lähde. Muotoilun opiskelijat ovat myös tehneet jonkin verran opinnäytetöitä kierrätyksestä, kestävästä kehityksestä ja uusiokäytöstä, joissa on käsitelty myös uusio- ja kierrätysmateriaaleja. Olen jaotellut kierrätettäviä materiaaleja, sekä niiden lähteitä taulukossa yksi. Taulukkoon kaksi olen koonnut kierrätysmateriaaleja, työvälineitä ja työstötapoja niiden vaativuuden mukaan.

Jaottelen kierrätysmateriaalit taulukossa kaksi tarvittavien tilojen ja työvälineiden mukaan kolmeen osaan: helposti, keskivaikeasti ja vaikeasti työstettäviin. Jaottelun idea lähti liikenteeseen siitä, millaisia työvälineitä normaalisti kotona on. Helposti työstettäviä materiaaleja voidaan muokata lähes jokaisesta

kodista löytyvin välinein. Keskivaikeasti työstettävät materiaalit vaativat jo hieman panostusta työvälineisiin ja tiloihin sekä työstötapaan tutustumista. Aika monen kotoa löytyy kuitenkin vielä näitä välineitä, mutta ne eivät ole jokapäiväisessä käytössä. Vaikeasti työstettävien materiaalien muokkaamiseen tarvitaan erityisvälineitä, -tiloja ja ehkä myös lupa. Työstötavat ovat vaativia ja niiden hallitsemiseen tarvitaan harjoittelua. Näitä materiaaleja ei enää muokata kotioloissa vaan erikseen niiden työstämiseen tarkoitetuissa tiloissa, kuten kultasepän- metallisepän- tai puusepän pajoilla, asiaan soveltuvien välinein.

Taulukon kaksi laatiminen auttoi Tyttöjen Talon kierrätyskorukurssin suunnittelussa, selkiyttämällä käytössäni olevia tekniikoita, työvälineitä ja materiaaleja. Tyttöjen Talolla oli hyvä valikoima askartelumateriaaleja ja -välineitä ja minä toin omista välineistäni kierrätyskorukurssille lisää työvälineitä keskivaikean sarakkeen alta.

	Helpot	Keskivaikeat	Vaikeat
Yleistä ja tilan vaatimukset	Helposti työstettäviä materiaaleja voidaan muokata helposti kotoa löytyvin "askarteluvälinein".	Keskivaikeasti työstettäviä materiaaleja voidaan työstää kotioloissa, mutta työstö vaatii harjoittelua tai joitain erityisiä työvälineitä.	Vaikeasti työstettävien materiaalien muokkaamiseen tarvitaan erityisiä työvälineitä, tiloja tai lupia. Työstötavat ovat vaativia ja niitä pitää harjoitella.
Työvälineet	Sakset, puukko/veitsi, vasara, neulat, myrkyttömät lakat ja maalit, ompelukone, nahanoljestyypihedit	Porakone, pihdit ja leikkurit, lehtisaha, viilat, hiomapaperit, ruuvipenkki, kolvi/pehmytjuotin, kiillotustahna, "remonttipakin" työkalut	Päjätilojen välineistö (kulta-, metalli- tai puusepänpaja), juotosvälineet, myrkylliset, haitalliset ja vaaralliset aineet, teollisuusompelukone
Työstötavat	Leikkaus, liimaus, käsin ompelu, maalaus, lakkaus ja värjäys, solmiminen ja punominen	Poraus, niittäus, sahaus (käsi-sahalla), viilaus, hionta, kiillotus (käsin), vuoleminen ja veistäminen, pehmytjuottaminen ja kolvaaminen	Kovajuottaminen, taonta, kiillotus (koneella), sahaus koneella (sirkkeli, vannesaha), myrkyllisten tai haitallisten aineiden käsittely (esim. kultaus)
Materiaalit	Paperit, pahvit ja kartongit, tekstiilit, nahka ja turkis, ohuet muovit ja metallit, valmiit puu-, metalli-, keramiikka ja lasikuviot, Löydöt, valmiit uudet osat	Paksimmat metallit, muovit ja puu, keramiikka ja lasi, muokkausta tarvitsevat löydöt, arvoesineet	Massiivipuun ja -metallit, jalometallit, korukivet, teollisesti kierrätettävät materiaalit (esim. lasin sulatus)

Taulukko 2. Kierrätysmateriaalien jaottelu käytettävyyden mukaan

4.2 Materiaalinvalinnan etiikka

Jaimie MacDonald esittää Jewelry from Recycled Materials -kirjassa kysymyksen siitä, että miksi käyttää kierrätettyjä materiaaleja, kun saatavilla on lukematon määrä uusia ja koskemattomia materiaaleja. Hän pohtii, onko kierrätetyissä materiaaleissa sellaista, jota uusi materiaali ei voi tarjota. Hänen mukaansa moni koruseppä ja -taiteilija vastaa kysymykseen, että ”Kyllä on!” Varsinkin korutaiteen puolella työskentelevät ovat huomanneet eettisten seikkojen lisääntyvän vaikutuksen korun tekemiseen. (MacDonald 2009, 9-10.)

Korujen materiaaleilla ja niiden käyttötilanteilla oli ennen suurempi merkitys kuin nykyään. Koruissa käytetyt materiaalit viestittivät esimerkiksi käyttäjän asemaa, varakkuutta ja arvoja. Nykyisin korumateriaali kertoo myös käyttäjänsä arvomaailmasta. On tärkeää punnita materiaalin vaatimia resursseja koko sen elinkaaren ajalta. Kaikkien materiaalien hyödyntäminen vaatii tietyn määrän energiaa, sekä työstö- ja liitosmateriaalien käyttöä ja myös niiden ympäristövaikutukset tulee huomioida. (Manheim 2009, 12)

Kierrätettyjen materiaalien hyödyntäminen tuo hyvin toteutetuna esille vanhan tavaran arvostusta. Vanhaa hyödyntämällä voi tuoda esille esineiden kauneusarvoja ja herättää mielenkiintoa. Vanhojen osien ja arkipäiväisten esineiden yhdistämisellä perinteisempiin korumateriaaleihin voidaan myös vähentää kustannuksia ja tehdä koruista yksilöllisempiä. (Jones 2011, 7 ; Eskola 2010, 8-9.)

Parhaimmillaan korujen valmistaminen kierrätysmateriaaleista on prosessi, jossa ympäristölähtökohdat on otettu huomioon kaikissa korunvalmistuksen vaiheissa. Kierrätysmateriaaleja käyttämällä koruun rakentuu merkityksiä, jotka ovat vuorovaikutuksessa sosiaalisen ympäristön kanssa. Nykyisin kierrätyskorut ovat usein kantaaottavia tai sisältävät hauskan oivalluksen. (Taito tehdä: Neulalla ja naulalla. 2010, 157.)

Kierrätyskorujen materiaalien valinnassa tulisi käyttää harkintaa vanhojen antiikkisten korujen ja esineiden kanssa, sekä arvokorujen käytön kanssa. On tärkeää ettei antiikkia tärvellä ja tuhota. Kullasta valmistetut korut kannattaa jättää kultaseppien huollettavaksi. Esimerkiksi kultaisia riipuksia voi kuitenkin käyttää huoletta kierrätyskorujen osina, jos niitä ei riko. Rikkinäisiä korunosia voi myös hyödyntää. (Viheraho & Tammikari 2011, 9-10.)

4.3 Materiaalien metsästys

Materiaalien etsiminen ja löytäminen on oma taiteenlajinsa. Osa ihmisistä kerää kaikenlaista tarpeellista ja/tai tarpeetonta tavaraa luonnostaan, joku etsii varta vasten tietynlaisia esineitä korujaan varten. Suomalaiseen mielenlaatuun kuuluu sanonta ”Aeka tavarahan kaupihoo”, joka tarkoittaa sitä, että kaikelle löytyy vielä käyttöä. Itselle kyseinen keräilijän mielenlaatu on hyvin tuttua ja miljoonalaatikkoon on kerääntynyt kaikenlaista korumateriaaliksi sopivaa. Miljoonalaatikko on paikka, johon kerääntyy ja kerätään kaikenlaisia pieniä, kauniita, rikkinäisiä ja hyljättyjä tavaroita ja esineitä, joista kuitenkin välittyä esiin uuden elämän mahdollisuus esimerkiksi koruna.

Kierrätyskeskukset ja kirpputorit ovat yksi erinomainen paikka etsiä korumateriaaleja. Niihin ihmiset tuovat erilaisia tavaroita, joita eivät enää itse tarvitse. Silmät auki kulkiessa voi tehdä loistavia löytöjä erittäin edullisesti. Varsinkin kierrätyskeskukset ovat heränneet ihmisten askartelu- ja tuunausintoon ja esimerkiksi pääkaupunkiseudun kierrätyskeskuksella on kädentaitotarvikeosasto, jossa materiaaleja on jo valmiiksi lajiteltu löytöjen tekemisen helpottamiseksi. (Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus.)

Suomalainen Ecodesign-ala ja sen kehittämismahdollisuudet –tutkimuksen mukaan materiaaleja löytyy paljon, mutta niiden hankkiminen on vaikeaa, koska materiaalit on etsittävä useis-

ta eri paikoista. Tutkimus esittää poistomateriaalipankkien perustamista helpottamaan materiaalien saatavuutta. Materiaalipankin perustaminen toisi erilaisten materiaalien etsimisen helpommaksi ja auttaisi niin ammattilaisia kuin harrastelijoita. (Räsänen, J & Ranna, P. 2012, 29)

Jokapäiväisessä ympäristön huomioimisessa vastaan tulee mielenkiintoisia ja ilmaisia materiaaleja metalliromusta lasinpalasiin ja luonnonmateriaaleihin. Luonnonmateriaaleja keräillessä on hyvä ottaa huomioon Suomen jokamiehenoikeuksien tuomat mahdollisuudet ja rajoitukset. (Valtion ympäristöhallinto.)

Materiaalien etsiskelyn apuna ystävät, perhe, viidakkorumpu ja internet ovat korvaamattomia. Kierrätyskurssin materiaalien keräämisessä tarkoitukseni on teettää ensimmäiset korut valmiiksi kerätyistä materiaaleista ja kannustaa kurssilaisia keräämään kierrätysmateriaalit myöhemmin tehtäviä koruja varten itsenäisesti ja tuttaviansa avustuksella.

Useat kierrätyskorujen valmistajat käyttävät uusia materiaaleja eettisestä ristiriidasta huolimatta, koska se on perusteltua korun toimivuuden kannalta. Näitä materiaaleja ovat muun muassa erilaiset lukot ja muut osat, siimat ja langat, niitit ja mutterit sekä metallit ja juotteet. (MacDonald 2009, 20). Kurssilla ei siis hyljeksitä uusiakaan materiaaleja, vaan niitä käytetään sellaisissa kohdin, jossa se on tarkoituksenmukaista.

5 KIERRÄTYSKORUKURSSIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS PALVELUMUOTOILUN KEINAIN

Tässä opinnäytetyössä palvelumuotoilun prosessi eteni yhdessä Tyttöjen Talon ja heidän asiakkaidensa kanssa. Tutustuin Tyttöjen Talon toimintaan vierailemalla heidän toimitiloissaan ja seuraamalla erilaisia ryhmiä. Mielestäni oli tärkeää neuvotella ja keskustella, sekä Tyttöjen Talon työntekijöiden, että asiakkaina olevien tyttöjen kanssa. Halusin selvittää, millaisia kursseja Tyttöjen Talolla on ollut ja mitä he toivoivat täl-

tä kierrätyskorukurssilta. Samalla selvitin tilojen korukurssille asettamat rajoitukset ja mahdollisuudet. Korukurssin suunnittelussa käytin hyväkseni myös muotoilijan koulutuksen antamia tuote- ja palvelumuotoilun oppeja, muotoiluluotainprosessia, sekä keräämääni tietoa ekologisesta ajattelusta ja kierrätysmateriaalien käyttämisestä koruissa.

5.1 Palvelumuotoilu

Palvelumuotoilun käsitettä ei ole määritelty tiukasti. Palvelumuotoilun ajatellaan olevan useisiin osaamisalueisiin pohjautuva ajatustapa, prosessi ja työkaluvalikoima, joka hyödyntää tuotemuotoilijan muotoiluosaamista. Palvelumuotoilu on muotoutunut nykyiseen asuunsa 1990-luvun alkupuolella, jolloin palvelualan kasvu vauhditti sen syntymistä. Palvelumuotoilussa yhteissuunnittelu on keskeistä, jolloin asiakas, palvelun tarjoaja ja muotoilija toimivat yhteistyössä. (Tuulaniemi 2011, 60-66.)

Palvelumuotoilun prosessissa muotoilijalla on tärkeä rooli toimia eri sidosryhmien välillä. Muotoilijalta vaaditaan empatiaa, luovuutta sekä visuaalisia taitoja. Muotoilija pyrkii luomaan uudenlaisia ratkaisuja ja palvelukokemuksia. Palvelumuotoilun prosessi sisältää useita vaiheita ja lähteistä riippuen ne on jaoteltu eri tavoin. Miettinen on kuvannut palvelumuotoilun prosessia kirjassaan (Palvelumuotoilu – uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen) nelivaiheisena jatkuvana prosessina (kuvio 2). (Miettinen 2011, 32-38.)

Miettisen (2011) mukaan palveluprosessi etenee kuvion 2 mukaisesti:

1. Ensin pyritään kasvattamaan asiakasymmärrystä ja nostamaan esiin palvelun kehitysideoita: havainnointi, käyttäjien tarinat, kontekstikartoitus, draaman menetelmät, muotoiluluotaimet ja mysteryshopping käyttäjän asemaan asettuen.

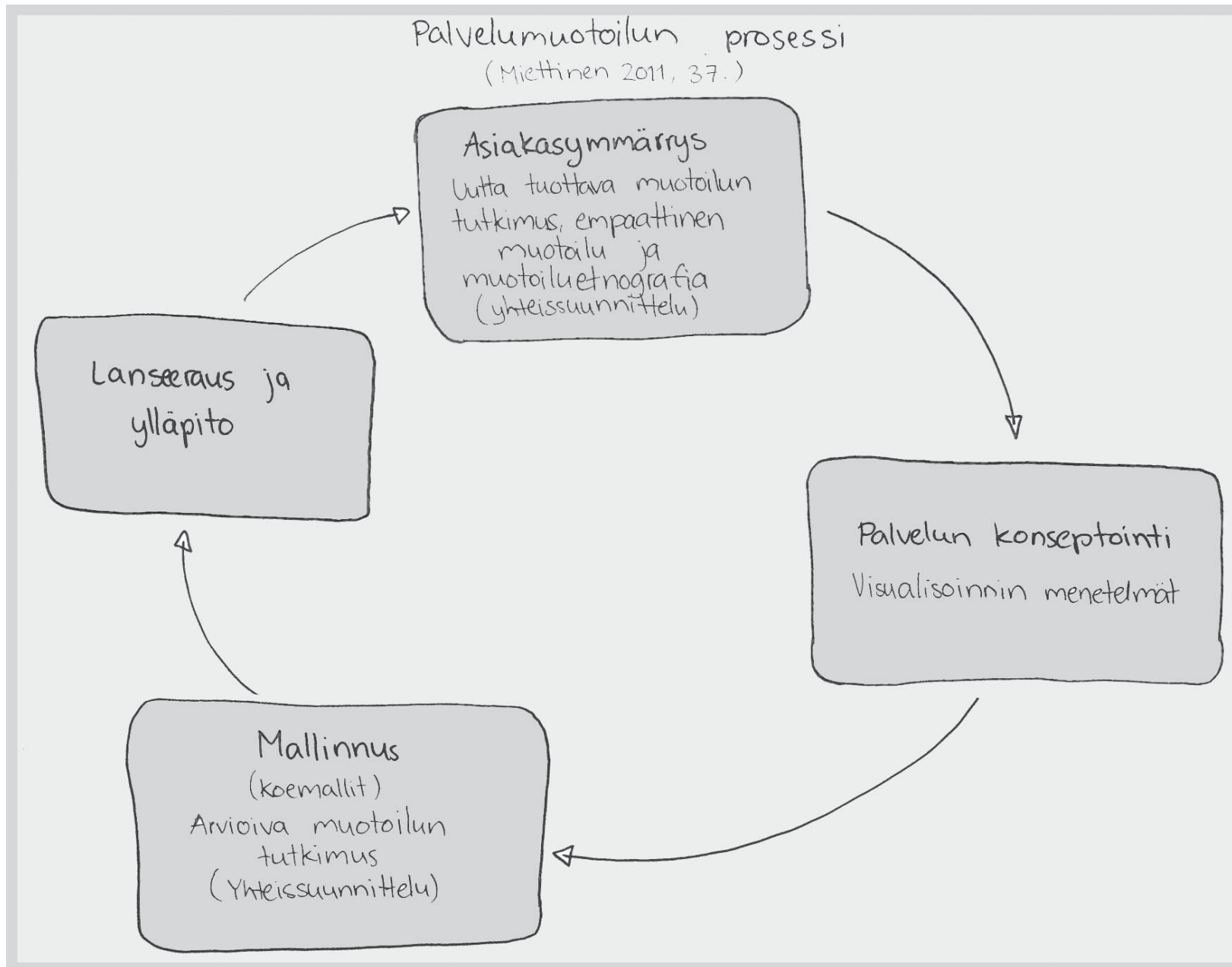
2. Ideat muokataan palvelukonsepteiksi: kuvakäsikirjoitus (storyboard), animaatio, konkreettinen malli.

3. Kehitetään edelleen erilaisten mallinnustekniikoiden avulla: luonnokset, mallit, videot, koemallit (prototyyppi). Tällä tavoin palveluideaa saadaan kehitettyä asiakastarpeisiin sopivaksi.

4. Palvelun lanseeraus ja ylläpito.

(Miettinen 2011, 35-38.)

Käyttäjän näkökulma eli asiakasymmärrys on keskeistä palvelumuotoilussa (Miettinen, S; Raulo, M & Ruuska, J. 2011, 13). Asiakkaat ovat omien elämiensä ja toimintojensa parhaita asiantuntijoita. (Tuulaniemi, J. 2011, 71). Palvelumuotoilun prosessi alkaa asiakkaan tarpeiden ja toiveiden tutkimisella muotoilun menetelmin, esimerkiksi etnografiset menetelmät, kuten katseleminen, kuunteleminen ja kokeileminen. Näin muotoilija saa omaan käyttöönsä ensikäden tietoa, suunnittelunsa lähtökohdaksi. (Hämäläinen, Vilkkä & Miettinen 2011, 61- 66.)

Kuvio 2. Palvelumuotoilun prosessi

5.2 Muotoiluluotaimet

Käyttäjakeskeisessä muotoilussa ja palvelumuotoilussa hyödynnetään nykyään usein muotoiluluotaimia. Suunniteltavat asiat eivät ole enää tuotteita vaan mukaan on tullut myös toimintojen ja toiminnan suunnittelua. Vuorovaikutuksen suunnittelu on noussut keskeiseksi palvelumuotoilussa. Suunnittelussa tarvitaan yhä enemmän tietoa suunnittelun kohteesta ja käyttäjästä. (Mattelmäki 2006, 13-14.)

Käyttäjiltä on mahdollista saada tietoa käyttäen perinteisiä, sovellettuja ja innovatiivisia menetelmiä. Muotoiluluotaimet kuuluvat sovellettujen ja innovatiivisten menetelmien joukkoon ja ne ovat muotoutuneet vastaamaan muuttuvaan suunnittelukenttään. Sovelletut menetelmät hyödyntävät muun muassa ihmistieteistä lainattuja havainnointi ja etnografisia menetelmiä. Innovatiivisiin menetelmiin kuuluvat osallistuvat ja luovat työmenetelmät kuten työpajat, kollaasit ja kameratutkimukset. Innovatiivisilla menetelmillä pyritään tarkastelemaan ihmisten tunteita, arvoja ja haaveita. Tarkasteltavat asiat voivat olla sellaisia, että niitä voi olla vaikea kuvata sanallisesti tai niitä ei ehkä ole edes ajateltu tietoisesti. Muotoiluluotaimilla voidaan

houkutella ja auttaa käyttäjiä ilmaisemaan ja paljastamaan herkkiäkin taustoja ja mielipiteitä. (Mattelmäki 2006, 31-35.)

Muotoiluluotaimia käytettäessä suunnittelussa käyttäjät osallistuvat aktiivisesti suunnitteluprosessiin. Palvelun käyttäjiltä voidaan saada tietoa itsedokumentoinnin keinoin, jolloin käyttäjät tallentavat kokemuksiaan, ajatuksiaan ja ideoitaan luotaimen tehtävien ja kysymysten innoittamana.

Luotaimilla voidaan myös tarkastella käyttäjän ympäristöä ja näkemyksiä. Luotain välittää käyttäjän ilmaisemat asiat suunnittelijalle, joka voi käyttää niitä suunnittelussaan. Lisäksi luotaimet voivat olla kokeilevia, jolloin ne etsivät uusia mahdollisuuksia ja ideoita eivätkä puutu olemassa oleviin ongelmiin. (Mattelmäki 2006, 46.)

Mattelmäen (2006, 17) mukaan muotoiluluotaimien keskeinen ominaisuus on se, että niillä saadaan numero- ja tilastotiedon sijaan empaattista ja intuitiivista tietoa käyttäjiltä. Suunnittelijan tulee hyväksyä se, että saatu tieto ei ole objektiivista, vaan se on kunkin käyttäjän henkilökohtaisia arvoja ja ajatuksia peilaavaa. Myös suunnittelija katsoo ja tulkitsee tietoja omien kokemusten ja tietojensa pohjalta.

5.2.1 Erilaisia luotaimia

Mattelmäki (2006, 49-69) jakaa luotaimet kulttuuriluotaimiin, empatialuotaimiin ja luotaimiin, joita muokataan tarkoituksen mukaan. Kulttuuriluotaimet kehitettiin, kun faktatieto ja numeroihin perustuva aineisto piti saada elämään. Suunnittelijat halusivat saada kohderyhmästään empaattista ymmärrystä, jota he eivät tilastoihin ja numeroihin perustuvasta taustatiedosta kokeneet saavansa. Kulttuuriluotaimet kehittelemällä suunnittelijat saivat aikaiseksi vuoropuhelun käyttäjien ja itsensä välille. Suunnittelijat pystyivät yhdistämään sekä mielikuvituksen, että käyttäjien tarpeiden huomioimisen työssään. (Mattelmäki 2006, 49-50.)

Mattelmäki käyttää esimerkkinä ikääntyvien yhteisön tutkimista, jossa suunnitteluryhmä otti ikääntyneet mukaan suunnitteluun ja innosti luotainten avulla heitä käyttämään mielikuvitustaan tulevaisuuden hahmottelussa. Perinteisesti etnografisessa itsedokumentoinnissa toimintaa kirjataan ylös niin, että tutkija vaikuttaa mahdollisimman vähän, mutta tässä tapauksessa ihmisiä provosoitiin ja rohkaistiin ajattelemaan ja tekemään toisin. Kulttuuriluotaimet ovat usein visuaalisesti ja esteettisesti harkittuja ja niiden kehitystä on inspiroinut nykytaide ja psykologian projektiiviset menetelmät. (Mattelmäki 2006, 49-50.)

Empatialuotaimet muistuttavat kulttuuriluotaimia visuaalisesti, mutta niiden käyttötarkoituksena on kerätä vielä laajempaa ja monipuolisempaa aineistoa elämän eri osa-alueista. Vuorovaikutuksen määrää on pyritty myös lisäämään niin, että luotaimen lisäksi on tehty haastattelu, jolla on oiottu virhekäsityksiä ja täydennetty käyttäjän näkemyksiä. Suunnitteluprosessiin on

myös pyritty ottamaan mukaan asiantuntijat ja sidosryhmät, kuten yrityksen suunnittelija ja muotoilija. (Mattelmäki 2006, 58-60.)

Mattelmäki kertoo esimerkin empatialuotaimen käytöstä liikunta- ja hyvinvointitutkimuksessa, jossa tarkoituksena oli ymmärtää liikunnallisia ihmisiä. Tutkimus käsitti laajasti millaista heidän elämänsä oli ja miten liikunta liittyy heidän elämäänsä ja hyvinvointiinsa. Empatialuotain soveltuu tarkoitukseen hyvin muotoilulähtöisyytensä, leikillisyytensä ja henkilökohtaisuutensa takia. Luotainprosessiin liittyi myös haastattelu ja kollaasin tekeminen. Aineistoa tulkitsivat tutkijat ja suunnittelijat yhdessä. Lisäksi tutkijat etsivät aineistosta teemoja ja kokosivat kuvauksia tutkimukseen osallistuneista ihmisistä suunnittelijoiden käyttöön. (Mattelmäki 2006, 60-61)

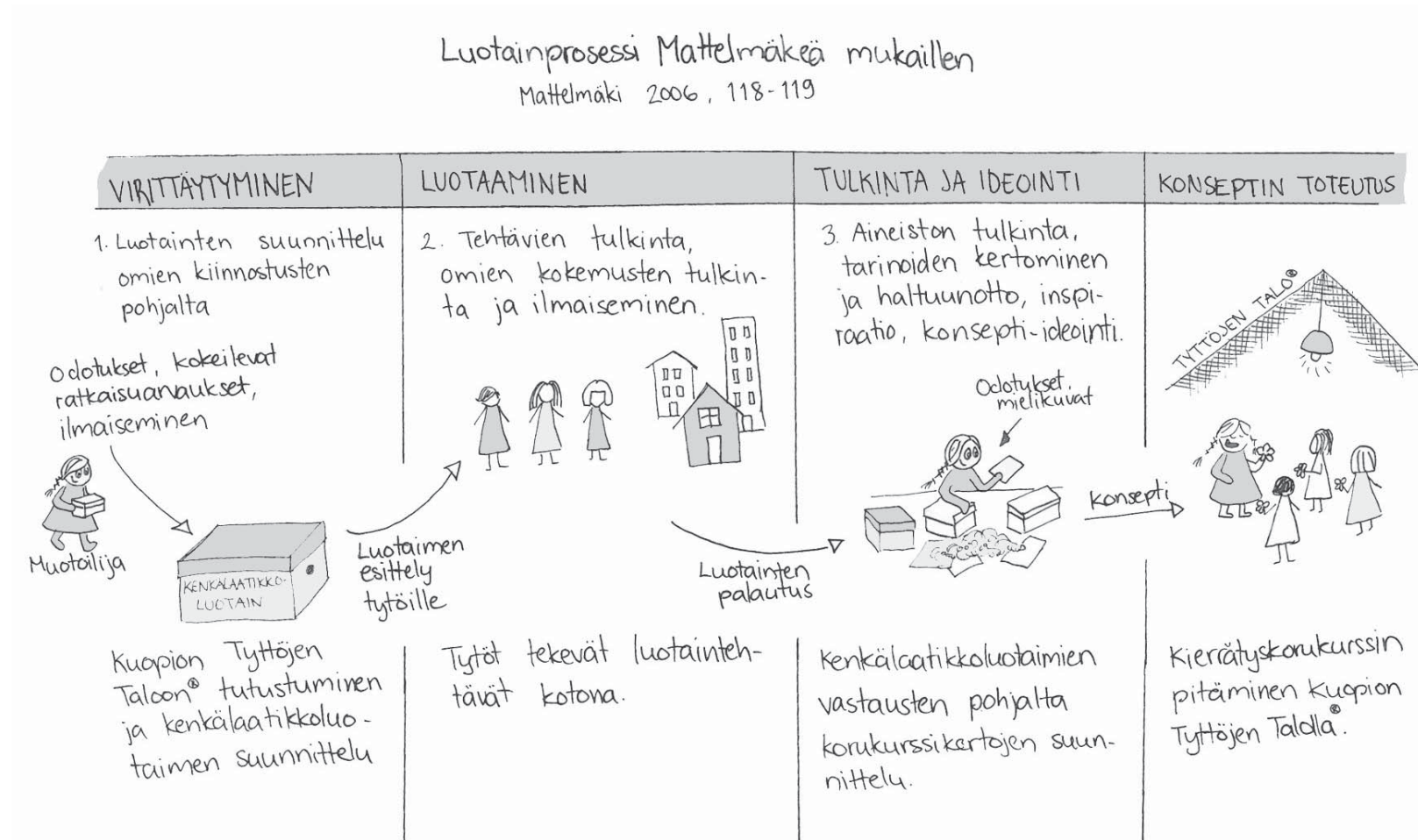
Kulttuuri ja empatialuotainten lisäksi Mattelmäki (2006, 54-58) kertoo luotaimista, joita on sovellettu projektien vaatimusten mukaan. Taiteellisen ja visuaalisen painotuksen rinnalle on tullut muita prosessin vaatimia asioita. Hän kuvaa kirjassaan muun muassa viestintäluotaimia ja teknologialuotaimia. Esimerkiksi Mattelmäki kertoo herätyslaitteen suunnittelun prosessista, jossa luotaimilla kerättiin tietoa mielipiteistä, unelmista ja tunnelmista herätystilanteessa. Luotaimet oli suunniteltu siten, että niiden keräämää aineistoa pystyttiin analysoimaan sekä laadullisen, että määrällisen tutkimuksen keinoin. Nämä luotaimet muuntuvat tapauksen ja tarpeen mukaan. (Mattelmäki 2006, 54-58)

Tässä opinnäytetyössä sovellettiin sekä kulttuuri- että empatialuotaimien ideoita. Luotaintehtävien avulla sain kohderyhmään kuuluvalta tytöiltä tietoa heidän normaalista elämästään, joka helpotti kurssin suunnittelua. Luotaintehtävät myös innostivat

tyttöjä kiinnittämään huomiota ympärillään oleviin materiaaleihin. Pyrin myös käyttämään valmiita tehtäviä keskustelun herättäjänä kurssin aikana. Esimerkiksi materiaalinkeräystehtä-

vässä tytöt keräävät ihan konkreettisesti materiaaleja kurssia varten. Suunnittelemani luotainpaketti on mielestäni yhdistelmä sekä empatia- että kulttuuriluotaimia.

Kuvio 3. Luotainprosessi Mattelmäkeä mukaillen

5.2.2 Luotainprosessi

Luotainprosessia voidaan soveltaa monella tavalla eikä ole yhtä oikeaa järjestystä tai tapaa. Mattelmäki kertoo hyviä luotaimisen käytäntöjä, joiden avulla prosessi etenee hyvin askel askeleelta. Hän jakaa prosessin virittäytymiseen, kohderyhmän tavoittamiseen, luotainten suunnitteluun, luotainaineiston syventämiseen sekä tulkintaan ja tuloksiin. (Mattelmäki 2006, 79-122, 117)

Virittäytymisvaiheessa valmistaudutaan luovaan työskentelyyn, selvitetään luotaimen tarkoitus ja määritellään aihe. Teemaan voi virittäytyä esimerkiksi oman kokemuksen kautta, ideoimalla, kirjallisuuden perusteella sekä haastatteleamalla asiantuntijoita tai avainhenkilöitä. Tärkeää on perustella, miksi luotaimia halutaan käyttää ja mitä niillä pyritään saavuttamaan myös tutkimushaaste kannattaa määritellä. (Mattelmäki 2006, 80-84)

Kohderyhmän tavoittamisella tarkoitetaan sitä, että luotaintutkimuksen vastaajiksi etsitään sopivat vastaajat. Hyvä ryhmän koko on 5-10 henkilöä ja tarkoituksesta riippuen he voivat olla keskenään mahdollisimman erilaisia tai samankaltaisia. Sopivia valintaperusteita voivat olla esimerkiksi henkilöä kuvaavat seikat, kuten ikä ja sukupuoli, tai tehtäviä kuvaavat seikat kuten, motivaatio ja tarpeet, sekä maantieteelliset tai sosiaaliset seikat kuten, sijainti ja sosiaaliset yhteydet. Käyttäjärühmän rajauksella vaikutetaan tutkimuksen fokukseen. Ryhmän kriteerien määrittelyn jälkeen etsitään sopivat osallistujat. (Mattelmäki 2006, 84-86)

Edellisten kanssa samanaikaisesti voidaan **suunnitella luotaimia**. Tässä vaiheessa päätetään, mitä halutaan tietää ja millaisilla kysymyksillä tieto saadaan parhaiten selville. Myös

luotaimen visuaalinen olemus suunnitellaan ja mietitään logistiset järjestelyt. Luotaimien kohdalla kannattaa hyväksyä kysymysten monimerkityksellisyys. Kysymysten kannattaa olla leikkimielisiä ja avoimia, jolloin ne voivat kyllä tulla väärinymmärretyksi, mutta vastaukset ovat silloin moninaisempia ja kiinnostavampia. Luotainpakettia suunnitellessa voi eläytyä käyttäjien ajatusmaailmaan ja miettiä miten he kokevat paketin. Luotaimissa käytetään usein päiväkirjoja, avoimia kysymyksiä, kartoja, kollaaseja, valokuvaamista ja piirtämistä. Luotainpaketti voi myös sisältää aiheeseen liittyviä esineitä.

Pilotoinnin avulla saadaan tärkeää tietoa luotaimen toimivuudesta ja ymmärrettävyydestä sekä täyttämiseen kuluvasta ajasta. Valmis luotainpaketti kannattaa antaa kohderyhmään kuuluvalla henkilölle koetäytettäväksi ja arvioitavaksi. (Mattelmäki 2006, 88, 91, 102-103)

Luotainaineistoa voidaan syventää **haastattelun** avulla. Henkilökohtainen haastattelu on hyväksi havaittu menetelmä. Haastateltavan käyttäjän täyttämään materiaaliin kannattaa tutustua huolella, jotta haastattelu etenisi jouhevasti ja välittömästi. Luotainmateriaalia voi käyttää hyväksi haastattelutilanteessa ja siihen voi tehdä merkintöjä ja huomioita. Haastattelijan on hyvä syventyä kuhunkin ihmiseen henkilönä ja sitä kautta syventää luotaimen piirtämää profiilia. (Mattelmäki 2006, 104-106)

Luotaimien **tulkintaan** sovelletaan laadullisen tutkimuksen menetelmiä, aineistosta etsitään johtolankoja, yhteneväisyyksiä ja samankaltaisuuksia. Luotainaineiston jäsentäminen suositellaan tehtäväksi ryhmässä, jolloin useat tulkinnat rikastuttavat toisiaan ja lisäävät keskustelua. Tulkinnessa kannattaa ottaa huomioon se, että ne voivat sisältää linkkejä kokemuksiin, jolloin itse tehtävän vastaus, kuva tai piirros ei ole tärkeä vaan ihmisen tulkinta ja kertomus kuvaamisprosessista. Myöskään

aineiston järjestelmällinen tulkitseminen ja jäsentäminen ei ole tarkoituksenmukaista, jos vuoropuhelun suunnittelun ja luovan prosessin tukeminen on luovan prosessin tavoitteena. Luotainaineisto kannattaa jäsentää esimerkiksi teemojen mukaan, jolloin mielessä kannattaa pitää se, että jäsenitys tehdään aineiston ehdoilla. (Mattelmäki 2006, 108-111)

Luotainaineiston **kokoamisvaiheessa** ja **esittämisessä** on hyvä tiivistää ja yhdistellä. Aineistosta voi myös koota visuaalisia tiivistyksiä ja esityksiä teemojen ympärille. Aineistosta voidaan tehdä myös erilaisia henkilökuvauksia, jotka voivat olla useista henkilöistä yhdisteltyjä tai kuvata yhtä olemassa olevaa henkilöä. Jos suunnittelija itse pääsee hyödyntämään aineistoa hän voi tehdä siitä intuition varassa myös suoria tulintoja. (Mattelmäki 2006, 112, 114-115)

6 ASIAKASLÄHTÖISEN PALVELUMUOTOILUN PROSESSI TYTTÖJEN TALOLLE

Kuviossa neljä kuvataan sitä, miten Tyttöjen Talon korukurssi muotoutui. Asiakaslähtöisen palvelumuotoilun prosessi lähti liikkeelle Tyttöjen Talon toimintaan tutustumisella, sekä tilojen ja käytäntöjen asettamien mahdollisuuksiin tutustumisella. Keskeinen ajatus kierrätyskorukurssin suunnittelussa oli se, että tytöt pääsivät osallistumaan kurssin sisällön tuottamiseen. Muotoiluluotaimia hyödyntämällä oli mahdollista sekä innostaa, että aktivoida tyttöjä. Lisäksi pystyin käyttämään luotaimien avulla saatuja tietoja kierrätyskorukurssin suunnittelun ja tuntisuunnitelmien laatimisen apuna. Kurssista ja luotaimista saatua palautetta voi hyödyntää myös Tyttöjen Talon toiminnan kehittämisessä ja Tyttöjen Talon ohjaajat voivat halutessaan käyttää luotaimien osia muussa toiminnassaan. Esimerkiksi Tunnekartta tehtävää voisi käyttää osana uuden asiakkaan haastattelua.

Kierrätyskorukurssin käytännön toteutus eteni Tyttöjen Talolla Mattelmäen luotainprosessin vaiheita mukaillen (kuvio 3 sivulla 25). Prosessin vaiheet etenivät limittäin, mutta raportoin ne tässä opinnäytetyössä seuraavassa järjestyksessä:

Virittäytyminen

- Kierrätysmateriaaleihin ja kierrätyskoruihin tutustuminen
- Palvelumuotoilu- ja muotoiluluotainkirjallisuuteen tutustuminen
- Tyttöjen Taloon tutustuminen ja ohjaajan haastattelu

Kohderyhmän päättäminen ja kurssiaikataulun sopiminen

Kenkälaatikoluotaimen suunnittelu

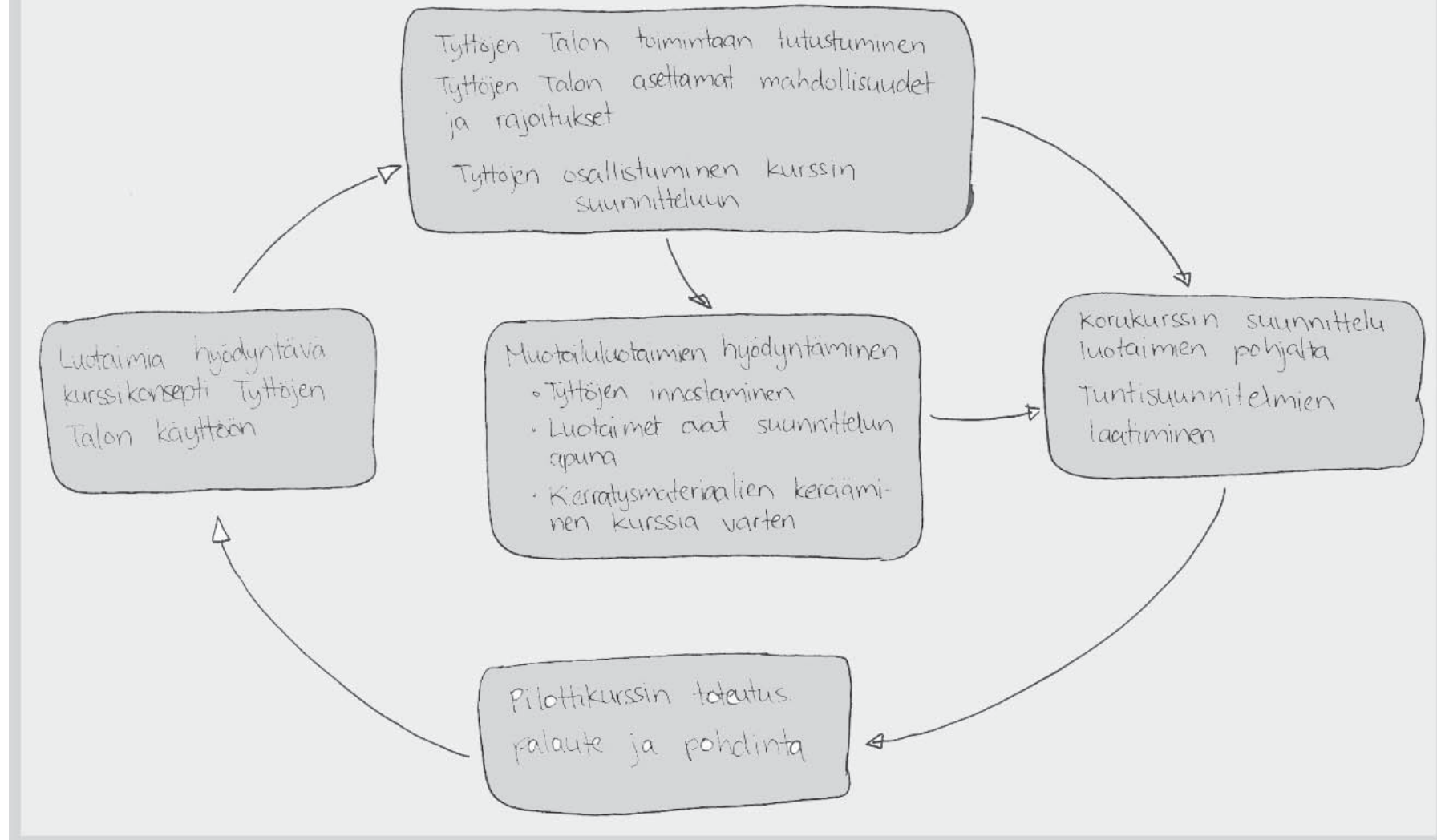
- Luotainpaketin suunnittelu teorian, kohderyhmän ja ohjaajan haastattelun perusteella

Luotainpaketin pilotointi ja luotaimien parannukset

- Luotainpaketin esittely tytöille, luotainten tulkinta ja kurssikertojen suunnittelu
- Kurssin toteutus
- Palautteen pyytäminen tytöiltä ja Tyttöjen Talolta.

Asiakaslähtäisen palvelumuotoilun prosessi Mieltistä mukaillen

(Miettinen 2011, 37.)

Kuvio 4. Asiakaslähtöisen palvelumuotoilun prosessi Mieltistä mukaillen.

6.2 Kohderyhmän päättäminen ja aikataulu

Keväällä 2012 sovin Tyttöjen Talon ohjaajan Kirsi Kokkosen kanssa, että voin tehdä opinnäytetyön toiminnallisen osuuden Tyttöjen Talolla syksyllä 2012. Silloin päätimme myös, että kierrätyskorukurssi pidetään osana talolla pidettäviä avoimia iltoja, jolloin Tyttöjen Talolla on myös muuta ohjaajien ja vapaaehtoisten suunnittelemaa ohjelmaa.

Rajasin kurssille osallistujat yli 15- vuotiaisiin, sillä silloin pystyin esittelemään tytöille myös vaativampia korujen valmistustekniikoita ja haastavampia materiaaleja. Ikäryhmänä yli 15-vuotiaat sopivat myös Tyttöjen Talon toimintaan hyvin, sillä heillä alkoi syksyllä 2012 uutena yli 15-vuotialle tarkoitetut avoimet illat. Tiistai-iltojen pysyessä avoimena kaikenikäisille Tyttöjen Talon asiakkaille.

Kurssin osallistujamäärä rajattiin maksimissaan kahdeksaan tyttöön, mikä on Tyttöjen Talon pienryhmätoiminnan isoin osallistujamäärä. Kahdeksan henkilöä on mielestäni myös hyvä ryhmän koko silloin, kun haluaa ehtiä neuvomaan tyttöjä henkilökohtaisesti. Tyttöjen Talon askarteluhuoneen tila sopii myös kyseisen kokoiselle ryhmälle. Kahdeksan tytön ryhmä ei myöskään kärsi liiaksi siitä, jos joku kurssin osallistuja ei pääsekään joka kerta paikalle tai ei halua jatkaa kurssia loppuun asti.

Kierrätyskorukurssi toteutettiin torstain avoimissa illoissa loka- ja marraskuussa neljänä eri iltana. Tyttöjen Talo markkinoi kurssia tytöille laatimallani lentolehtisellä, jonka suunnittelin kierrätysteemaa ilmentäväksi.

Kurssin nimen piti sopia Tyttöjen Talon sisäiseksi mielenkiinnonherättäjäksi houkuttelemaan Tyttöjen Talon asiakkaita osallistumaan kurssille. Mielestäni nimen piti myös kertoa kurssin sisältö kuvailevasti. Roskasta aarteeksi valikoitui kurssin nimeksi. Nimi toimi myös hyvin lentolehtisessä (Kuva 2), jota Tyttöjen Talo käytti markkinoidessaan kierrätyskorukurssia tytöille.

6.3 Kenkälaatikkoluotaimen suunnittelu

Teoreettisessa osiossa olen kuvannut palvelumuotoilun ja muotoiluluotaimien teoriaa. Kurssin taustalla oli ajatus siitä, että räätälöin sen Tyttöjen Talon näköiseksi ja sopimaan osaksi sen toimintaa. Tyttöjen talon toiminnan yksi keskeisistä asioista on se, että tytöt pääsevät itse vaikuttamaan talon toimintaan. Palvelumuotoilussa käytetään uusia käyttäjälähtöisiä työtapoja, muotoiluluotaimia, joiden avulla sain aikaan tyttöjen näköisen Roskasta aarteeksi -kurssin.

Luotainpaketin suunnittelun lähtökohtana on palvelumuotoilun ja muotoiluluotainten teoriaan perehtyminen. Lisäksi tutustuin lähemmin erilaisiin luotaimiin, joita on jo aikaisemmin käytetty. Ennen luotaimien suunnittelua tutustuin Tyttöjen Talon toimintaan ja sen toiminnan periaatteisiin, jotka olivat yhtenä lähtökohtana luotaimen suunnittelulle. Tytöt ovat iältään 15-28 -vuotiaita, joten pystyin myös oman ikäni puolesta samaistumaan heidän ajatusmaailmaansa. Hyödynsin myös tätä luotaimien suunnittelussa, miettimällä asioita, jotka voisivat kiinnostaa kohderyhmään kuuluvia tyttöjä.

Roskasta aarteeksi

-kierrätyskorupaja Tyttöjen Talolla®

Korupajassa tutustutaan erilaisiin kierrätysmateriaaleihin, sekä siihen miten niistä voi tehdä koruja.

Kurssin ensimmäisellä kerralla osallistujille jaetaan muutama ennakkotehtävä, joiden pohjalta pajakerrat toteutetaan korumuotoilijaopiskelijan ohjauksessa. Kurssin pitäjänä toimii korumuotoilunopiskelija Vilma.

Kurssille pääsee mukaan 6-8 yli 15 -vuotiaasta henkilöä
Ilmoittautumiset Kirsille p. 050 554 8010

Roskasta aarteeksi -kierrätyskorupaja kokoontuu Tyttöjen Talolla seuraavasti:

Orientaatiokerta torstaina 11.10.2012 klo 16-18.00

Ennakkotehtävien palautus tiistaina 23.10.2012

Pajailukerrat torstaisin 25.10, 1.11 ja 8.11.2012.

Kuva 2. Roskasta aarteeksi -kurssin lentolehtinen.

Kuva 3 ja Kuva 4. kenkälaatikkoluotain.

Luotaimen suunnittelu lähti liikenteeseen kierrätysteemasta ja miljoonalaatikkoajatuksesta sekä siitä, että halusin luotaimen tehtävien sopivan kenkälaatikkoon. Kenkälaatikkoluotaimen (kuvat 3 ja 4) tärkein tehtävä on mielestäni innostaa kurssilaiset huomioimaan ympärillään olevaa tavara- ja materiaalimerta ja keräämään siitä tärkeimmät ja hienoimmat kurssin materiaaleiksi. Ympäristön havainnointi ja materiaalien keräämistehtävä muodostui ensimmäisenä luotaimen tehtävistä.

”Keräilytehtävä

Kerää kaikkea hullua, irtonaista, värikästä, pehmeää, kovaa, kaunista ja rumaa!

Kulje silmät auki kaupungilla, kotona ja luonnossa. Mitä kaikkea kierrätyskelpoista mukaasi tarttuu?

Kerää erilaisia materiaaleja, joista haluaisit tehdä koruja ja säilö ne kenkälaatikkoosi kurssia varten.”

Keräilytehtävän lisäksi suunnittelin kenkälaatikkoluotaimen Tunnekartta- ja Avatar -luotaintehtävät. Näiden luotaintehtävien avulla halusin saada tietoa kurssille osallistuvien tyttöjen normaalista päivästä ja siitä mistä he pitivät. Nämä tiedot auttavat minua ymmärtämään tyttöjä ja sitä kautta saan tunnetason tietoa kierrätyskorukurssin suunnitteluun. Mielestäni näissä tehtävissä olen käyttänyt empatialuotainten periaatteita.

”Tunnekartta

Mieti päiväsi kulkua ja piirrä, kirjoita ja liimaa siihen liittyviä asioita tunnekarttaan. Tee niistä polku, jota voit seurata. Keskity sellaisiin asioihin, jotka herättivät tunteita. Voit muokata karttapoljua haluamallasi tavalla tai käyttää kartan tyhjää puolta. Kartan täyttämässä apunasi on myös tarra-arkki, josta löydät sanoja ja kuvioita.

Korosta päivän aikana kokemiesi tunteita värein ja kirjoita karttaan millaista tunnetta kukin väri tarkoittaa.”

Tunnekarttatehtävän tarkoituksena on selvittää millaisia tunteita tyttöjen tavalliseen päivään kuuluu.

Tunnekarttatehtävään piirsin kuvan, jota tytöt voivat halutessaan käyttää päivän kuvaamisensa pohjana. Kuvan tarkoituksena oli se, että sen harmaasävyyn päälle on mahdollista piirtää

ja kirjoittaa helposti. Tunnekartan kuvan piirustustyyliksi valitsin sarjakuvamaisen ja yksinkertaistetun tussipiirroksen, sillä halusin kuvituksen olevan helposti lähestyttävä ja silti yksityiskohtainen.

Tunnekarttatehtävän kuvassa olevat aiheet vaihtelevat aivan tavallisesta asioista mielikuvituksellisiin, koska halusin rohkaista tyttöjä ilmaisemaan konkreettisten asioiden lisäksi myös abstraktimpia asioita ja tunteita. Tunnekartan mukaan laadin myös tarra-arkin, joka sisälsi kuvia ja sanoja erilaisista tunteista ja tunteita herättävistä asioista. Liitteenä 2 ja 3 on kuvat tunnekartasta ja tarra-arkista.

Avatartehtävällä halusin selvittää sitä, millaisista asioista tytöt pitävät ja mitä he toivovat tulevaisuudeltaan. Avatartehtävän ja siihen liittyvän kollaasin idea muotoutui ohjaajien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella paperinukkeluotain ajatuksesta, jota kehitin eteenpäin pilotoinnin perusteella nuorten elämään sopivaksi.

Tämän luotaintehtävän avulla ajattelin saavani konkreettisen kuvan niistä asioista joista kurssille osallistuvat tytöt pitävät. Tämän tehtävän materiaalia voin käyttää kurssin suunnittelussa, joko poimimalla ideoita koruihin ja niiden materiaaleihin tai esimerkiksi ottamalla avataren yhden kurssin kokoontumiskerran suunnittelun kohteeksi.

Avatarin avulla halusin etäännyttää tyttöjä heidän omista minäkuvistaan siten, että heidän ei välttämättä tarvitse ajatella sen hetkistä tilannettaan, vaan he pääsevät hieman irti siitä. He voivat kerätä kollaasiinsa myös sellaisia asioita, jotka eivät sillä hetkellä ole saavutettavissa. Mielestäni Avatar -tehtävä peilaa tyttöjen toiveita ja haaveita. Halutessaan tytöt saattoivat käyttää avatarensaa pohjana naisen ääriviivapiirrosta, jossa oli sama idea kuin tunnekartan kuvassa.

”Avatar

Suunnittele itsellesi avatar-hahmo piirtämällä, maalaamalla ja/tai askartelemalla. Apuna voit käyttää avatar-pohjaa tai piirtää alusta asti oman.

Tee kollaasi avatarillesi tärkeistä asioista, esineistä ja henkilöistä. Voit etsiä kuvia ja sanoja lehdistä ja internetistä.

Kollaasia ja avataria tehdessäsi voit miettiä esimerkiksi seuraavia asioita:

Miten avataresi pukeutuu, meikkaa ja laittaa hiuksensa? Missä hän asuu ja kenen kanssa?

Millaisia hänen ystävänsä ovat?

Käykö hän töissä tai koulussa?

Mitä hän harrastaa ja millaista musiikkia hän kuuntelee?

Mitä hän inhoaa ja mitä hän rakastaa?

Onko avatarellasi lempivärejä ja minne hän haluaisi matkustaa? ”

Kenkälaatikkoluotain sisälsi Roskasta Aarteeksi -ohje ja tehtävävihkon, jossa kerroin perustiedot kurssista, kurssiaikataulun ja ohjeet eri luotaintehtäviin. Ohjevihkon kannessa käytin tunnekartasta peräisin olevaa kuvaa jonka vastapainona oli yksinkertaisesti ja pelkistetysti taitettu harmaasävyin kirjoitettu teksti.

Ohjevihkon lisäksi laitoin kenkälaatikkoluotaimeen kollaasi-paperia, värikyniä ja mustekynät. Kierrätysteema näkyi luotaimessa siten, että värikynät, mustekynät ja kenkälaatikot olen etsinyt käytettyinä ja ne ovat käyneet tarpeettomiksi jollekulle.

6.4 Luotainpaketin pilotointi ja luotaintehtävien parannukset

Testasin luotainpaketin ensimmäisiä versioita 16 ja 18 -vuotiailla tytöillä hioessani luotaintehtävien tekstejä ja kuvia. Heidän antamansa palautteen pohjalta Tunnekarttatehtävään tuli mukaan piirretty kuva, sillä heistä tunnekartan aloittaminen tyhjälle paperille tuntui vaikealta. Heidän mielestään myös Avatar-tehtävän edeltäjä eli paperinukke -tehtävä tuntui vanhanakaiselta tai lapselliselta. Tämä palaute sai minut vaihtamaan paperinuken avatriksi ja karsimaan nukkevertaukset, jotka heidän mielestään kuuluivat nuoremmille. Keräilytehtävä oli heistä hyvä sellaisenaan.

Esittelin mielestäni valmiin luotaimen Tyttöjen Talolla 21 syyskuuta. Sain kenkälaatikkoluotaimesta Tyttöjen Talon ohjaajalta palautteen. Ohjaajan mielestä luotaimen tehtävät olivat mielenkiintoisia ja sopivat kohderyhmälle. Hän kiinnostui varsinkin Tunnekarttatehtävästä, jota voisi käyttää apuna esimerkiksi uuteen tyttöön tutustuttaessa. Yksi asia johon Tyttöjen Talon ohjaaja Kokkonen kiinnitti huomiota, oli kenkälaatikkoluotaimen ohjevihkon otsikko, joka tarvitsi houkuttelevamman nimen. Hän ehdotti myös aikataulun lisäämistä ohjeeseen. Keskustelussa kävi myös ilmi, että Tyttöjen Talo tarvitsee lentolehtisen kurssin markkinointia varten. Päätin nimetä kierrätyskorukurssin Roskasta aarteeksi -nimellä vasta tässä vaiheessa lentolehtistä ja ohjevihkoa varten.

Kuva 5. Tyttöjen tekemiä rintakorukukkia.

6.5 Kenkälaatikkoluotaimen esittely tytöille, luotainten tulkintaa ja kurssikertojen suunnittelua

Ensimmäisen kurssikerran tarkoituksena oli esittäytyä ja kertoa lyhyesti kurssin sisällöstä, antaa ohjeet luotaimen tehtävien tekemiseen, sekä esitellä suullisesti erilaisia kierrätyskorumateriaaleja ja työvälineitä opinnäytetyön teoriaa mukaillen. Kurssille oli ilmoittautunut mukaan viisi tyttöä ja sen lisäksi tyttöjen talon ohjaaja halusi olla mukana kurssikerroilla. Ohjaaja halusi osallistua kurssille siksi, että hän halusi hyödyntää kokemusta jatkossa. Kurssille osallistuvat tytöt olivat iältään 14 – 25-vuotiaita ja osa heistä oli käymässä Tyttöjen Talolla

Kuva 6. Korujen valmistamista Tyttöjen Talolla.

ensimmäisiä kertoja, osa oli ollut Tyttöjen Talon asiakkaana jo pidempään.

Luotainpaketin tehtävät olivat kotitehtäviä, jotka pyysin tekemään ja palauttamaan Tyttöjen Talolle ennen seuraavaa kurssikertaa. Ensimmäiselle kerralle suunnittelin kohderyhmän ja Tyttöjen Talon kierrätysmateriaalit huomioon ottavan kierrätyskorun. Päätin lopettaa kurssikerran ohjaamalla kierrätyskaista tehtävän rintakorun tai hiuskorun tekemisen. Kuvassa viisi on tyttöjen tekemiä koruja. Materiaalit ja työvälineet löytyivät Tyttöjen Talon varastosta ja tyttöjen tehdessä korua sain käsityksen heidän kädentaidoista ja keskittymiskyvystä. Havainnoimalla saatu tieto oli tärkeää, koska se määritteli kuin-

Kuva 7. Kollaasi tyttöjen tekemistä luotaintehtävistä.

ka vaativia tekniikoita voisin esitellä tytöille. Korun tekemisen ohessa oli myös helpompaa tutustua tyttöihin paremmin. Ajattelin myös, että kukan tekeminen antaisi mahdollisuuden tyttöjen itse sommitella ja valita omannäköisensä kankaat.

Ensimmäinen kurssikerta eteni lähes suunnitelman mukaan. Lyhensin kierrätysmateriaaleista kertovaa osuutta, sillä osa tytöistä ei jaksanut keskittyä pelkkään kuuntelemiseen kovin pitkäksi aikaa. Tämän seikan huomaaminen ja siihen reagoiminen ”lennosta” oli mielestäni hyvä ratkaisu ja keskustelimme kierrätysmateriaaleista korun tekemisen aikana. Kurssikertaa analysoidessani oli hienoa huomata, miten hyvin olin sisäistänyt kierrätysmateriaaleihin liittyvän teoriaosaamisen. Pystyin kertomaan kierrätysmateriaaleista keskustelun yhteydessä, vaikka olinkin valmistautunut vähän toisenlaiseen esityksen. Kuvassa kuusi tytöt tekevät koruja Tyttöjen Talolla.

Kuva 8. Piirilevystä, kolikosta, metallilangasta, palloketjusta ja napista tehty esimerkkikoru.

Osa tytöistä palautti luotaimet sovitusti etukäteen, ennen toista kurssikertaa. He olivat keränneet erilaisia materiaaleja kattavasti rikkoutuneista korunosista, helmiin, nauhoihin ja niiteihin, juuri sellaisia materiaaleja joita tyttöjen ajattelinkin löytävän. Suurinta osaa materiaaleista pystyi hyödyntämään kursilla. Luotaimen Tunnekartta- ja Avatar -tehtävien perusteella taas pystyi näkemään, että tytöillä oli erilaisia mielenkiinnonkohteita. Niistä saattoi huomata myös, että tyttöjä tällä hetkellä mietityttävät asiat ovat hyvin erilaisia. Kuvassa seitsemän on tyttöjen tekemiä luotaintehtäviä.

Ensimmäisen kurssikerran toteutus ja palautetut luotaimet olivat pohjana tulevien kurssikertojen suunnittelussa. Kurssikertojen lähtökohtana on se, että tytöt saavat itse kokeilla valitsemiani tekniikoita ohjatusti ja vaikka olen tehnyt esimerkki-

Kuva 9. Tytön tekemä piirilevystä, muovihelminauhasta, helmistä, korulukosta ja metallilenkeistä tehty rannekoru.

koruja, niin niitä ei ole tarkoitukseen kopioida vaan tytöt saavat tehdä omannäköisensä korut itse tuomistaan ja Tyttöjen Talon materiaaleista. Kuvassa kahdeksan on tekemäni esimerkkikoru ja kuvassa yhdeksän tytön kurssilla tekemä koru.

Luotaintehtävien pohjalta päätin, että toisella kurssikerralla etenen materiaali ja tekniikkälähtöisesti siten, että hyödynnämme tyttöjen keräämiä materiaaleja. Myöhemmillä kurssikerroilla tutustuttuani tyttöihin paremmin pystyisin enemmän ottamaan huomioon avatar- ja tunnekarttatehtävien esiin tuomia teemoja. Palautetut luotaintehtävät vahvistivat mielikuvaani siitä, että kurssi ohjauksen oli oltava asiakas- ja yksilölähtöistä.

Toisella kurssikerralla otin työskentelyn lähtökohdaksi luo-

Kuva 10. tyttöjen keräämiä materiaaleja.

taimen keräilytehtävän ja erilaisten tekniikoiden opetteluun. Tytöt olivat keränneet kenkälaatikkoluotaimiin erilaisia materiaaleja kuten helmiä, nauhoja, nahan paloja ja rikkoutuneita korunosia (Kuva 10). Tyttöjen tuomien materiaalien lisäksi Tyttöjen Talolta löytyi erilaisia kierrätysmateriaaleja, joita sai käyttää. Olin suunnitellut opettavani tytöille erilaisten liimojen ja työkalujen käyttöä.

Kurssikerran aluksi harjoittelimme kultasepän sahalla sahausta, pihtien käyttöä sekä monitoimityökalulla porausta ja viilausta. Olin varannut työstettäväksi vanhoja tietokoneen piirilevyjä, josta tytöt saivat sahata haluamansa kuvion. Kuvion reunat pyöristettiin viiloilla ja siihen porattiin reiät lenkkejä varten. Tytöt irrottivat lenkit ja muut haluamansa osat itse keräämistään

Kuva 11. Rannekoru muovihelmistä, puuvillalangasta ja metallilangasta taivutelluista sydämistä.

materiaaleista. Autoin heitä tarvittaessa korujen sommittelussa ja kerroin muun muassa, miten lenkkejä kannattaa taivutella. Lopputuloksena syntyi erilaisia kaula- ja rannekoruja.

Tyttöjen ohjaaminen oli tällä kerralla helppoa, sillä varsinaisia kurssilaisia oli paikalla kolme. Heidät oli helppo ohjata tekemään omia korujaan ja jokaisen yksilölliseen ohjaukseen jäi hyvin aikaa. Tyttöjen työskentelystä näkyi se, että he eivät oleet käyttäneet sahaa, poraa tai viiloja aikaisemmin, joten henkilökohtainen neuvominen oli tärkeää. Tytöt myös arastelivat uusien työvälineiden käyttöä, varsinkin poraaminen näytti jännittävän heitä.

Kurssikerralle toi lisähaastetta Tyttöjen Talolla vierailulla ollut vaihto-oppilasryhmä. Vaihto-oppilaat kyselivät meneillään

Kuva 12. Kaulakoru, langoista ja erilaisista löydöksistä.

olevasta kurssista ja halusivat tehdä jotain. He kiinnostuivat pöydällä olleesta vetoketjusta ommellusta ruususta, jonka he halusivat tehdä. Kierrätyskorukurssille osallistuvat tytöt olivat omien korujensa kanssa niin hyvässä vauhdissa, että ennätin neuvomaan vaihto-oppilaille vetoketjuruusun tekemisen. En itse ollut aikaisemmin tehnyt ruusua, mutta pöydällä olleesta mallista pystyin katsomaan miten ruusu oli tehty. Ohjaus onnistui hyvin myös englanniksi ja vaihto-oppilaat lähtivät tyytyväisinä Tyttöjen Talolta.

Kolmannella kurssikerralla keskityimme tunnekarttaan ja siitä nouseviin asioihin. Jouduin muuttamaan kurssikerran alustavaa suunnitelmaa, koska kaikki tytöistä eivät olleet tehneet tunnekarttatehtävää. Ohjasin tytöt tekemään koruja siten,

että he voisivat miettiä korua tehdessään, joko tunnekartassa kuvattua päivää tai meneillään olevaa päivää.

Näytin tytöille oman esimerkkikorun, josta kerroin sen eri osien tarkoittavan päivän aikana tapahtuneita asioita, tapaamiani ihmisiä ja kokemiani tunteita. Samalla kerroin heille, miten muotoilussa käytetään hyväksi mielikuvia, tarinoita ja runoja. Koruliikkeissä myynnissä olevissa koruissa on usein mukana runo tai tarina, jossa kerrotaan korun sanoma, yksinkertaisimmillaan tämä on sitä, että korulla on jokin nimi ja se kuvataan mainosjulisteissa tietynlaisessa miljöössä tai tietynlaisen henkilön päällä. Tällä kertaa he voivat itse liittää mielikuvia ja tapahtumia koruun, kuten minä olin tehnyt omassa esimerkkikorussani. Kerroin tytöille myös, että heidän ei tarvitse kertoa koruun liittyviä asioita, jos he eivät niistä halua puhua.

Tytöillä oli mukana omat kenkälaatikkoluotaimeen kerätyt materiaalinsa, joita he alkoivat sommitella. Tytöt valitsivat materiaaleja omista kenkälaatikkoluotaimistaan ja yhdistelivät niistä ja Tyttöjen Talon materiaaleista mieleisiään kokonaisuuksia. Minä autoin heitä valitsemaan sopivia kiinnitysmenetelmiä ja näytin niissä tarvittavia tekniikoita. Näytin tytöille esimerkiksi, kuinka metallilangasta saa taivuteltua lenkkejä ja keksimme yhdessä erään tytön kanssa miten peltipurkista saa tehtyä korvakorun pidikkeen.

Osa tytöistä halusi kertoa päivän tapahtumista korua tehdessään. He selvästi käsittelivät mielessään ja osin myös kertoivat tehtävänannon mukaisesti päivästä, tapaamisista ihmis-

tä ja tunteista. Tytöt tekivät oman näköisiä rannekoruja, korvakoruja ja kaulakoruja. Tämä tunnekarttatehtävän pohjalta suunniteltu tunti tuntui haastavalta ohjata, mutta Tyttöjen Talon ohjaajan osittainen mukanaolo toi ohjaustilanteeseen mukaan moniammatillista näkökulmaa. Kurssin vetäjänä minä toin tilanteeseen muotoilijan osaamisen ja Tyttöjen Talon ohjaaja tuki vuorovaikutusta ottamalla osaa ja ohjaamalla keskustelua. Mielestäni tunnekarttatehtävä toimi tämänkaltaisessa ryhmätilanteessa. Kurssin vetäjänä pystyin ohjaamaan tyttöjen työskentelyä empaattisesti heidän tilanteensa ja ajatuksensa huomioiden. Kuvissa 11 ja 12 on tyttöjen tekemiä koruja heidän yllään.

Neljännellä kerralla tarkoituksena oli käydä lävitse Avatar-tehtävää ja suunnitella avatarille koru. Lopussa oli tarkoituksena pyytää tytöiltä palautetta laatimallani palautepilvellä (Liite 5). Kurssikerralle en tuonut mukanaani valmista korumallia työskentelyn malliksi, vaan ajatukseni oli antaa tyttöjen käyttää luovuuttaan avatarin korun suunnittelussa ja tekemisessä. Ajattelin myös, että tytöt voisivat nyt hyödyntää edellisillä keroilla opittuja työskentelytekniikoita vapaasti.

Tälle kurssikerralle ei saapunutkaan osallistujia. Sovimme Tyttöjen Talon ohjaajan Kirsi Kokkosen kanssa, että käyn vielä yhden ylimääräisen kerran Tyttöjen Talolla. Hän laitoi tytöille viestiä ylimääräisestä kerrasta seuraavalla viikolla. Ylimääräiselläkään kerralla kurssille ei tullut osallistujia. Tästä syystä kirjallinen palaute tytöiltä jäi saamatta. Sain kuitenkin palautetta tytöiltä jokaisen toteutuneen kurssikerran aikana.

6.6 Palautteen pyytäminen tytöiltä ja Tyttöjen Talolta

Halusin saada kierrätyskorukurssille osallistuneilta tytöiltä palautetta kurssin onnistumisesta, joten suunnittelin siihen tarkoitukseen palautepilven (Liite 6). En halunnut pyytää palautetta rastitettavalla palautelomakkeella, vaan toivoin tyttöjen antavan sanallista palautetta kurssin eri osa-alueista. Suunnittelin palautteen pohjan lauseentäydennys periaatteella, jossa tytöt saivat jatkaa ja täydentää lauseita sellaisilla sanoilla, jotka heistä tuntuvat sopivilta. Ajattelin tällaisen lauseentäydennystehtävän olevan tuttua kaikille tytöille jo peruskoulusta. Valmiiksi aloitettuja lauseita on myös helpompi täydentää yksittäisillä sanoilla kuin vastata avoimiin kysymyksiin.

En saanut tytöiltä kirjallista palautetta. Toteutuneilla kurssikerroilla tytöt olivat innoissaan kurssista ja siellä tehdyistä koroista. Mielestäni paras palaute, jonka tytöiltä itseltään sain oli se, että he alkoivat heti käyttää tekemiään koroja. Tytöt olivat myös kehuneet kurssia Tyttöjen Talon ohjaajalle.

Tyttöjen Talon ohjaajalta pyysin palautteen suullisesti erikseen sovitussa kurssin palautekeskustelussa. Palautekeskustelussa pyysin ohjaajaa arvioimaan samoja seikkoja, joita olisin kysynyt myös tytöiltä palautepilven avulla. Kirsi Kokkosen mielestä kurssilla käytetty kenkälaatikkoluotain oli hyvä idea. Kenkälaatikkoluotaimen sisältämiä tehtäviä Tyttöjen Talo voi käyttää jatkossa esimerkiksi uuteen tyttöön tutustumisen apuna. Tälle kurssille luotaintehtäviä oli Kokkosen mielestä kuitenkin liikaa, tai niiden tekeminen olisi vaatinut ohjattua aikaa. Kokkosen mukaan ”kotitehtävien” tekeminen voi olla osalle tytöis-

tä hankalaa, heidän taustastaan johtuen. Samaa asiaa mietin minäkin kurssin aikana, sillä osa tytöistä oli tehnyt tehtävät ja osa ei. Kokkonen mainitsi myös sen, että ohjeissa käyttämäni kollaasi -sana voi olla tuntematon osalle tytöistä. Tunnekartta-tehtävästä Kokkonen piti erityisesti ja hänen mielestään sitä voi hyödyntää Tyttöjen Talon toiminnassa sellaisenaan. Keskustelimme myös siitä miten kurssin ajat olivat melko etäällä toisistaan. Kokkosen mukaan se vaikutti siten, että kurssin viimeiselle kerralle ei tullut ketään. Tällaisen kurssi voisi olla hedelmällisintä järjestää vaikka koko viikonlopun kestäväna kurssina tai muuten tiiviimmässä tahdissa.

Kurssilla käytetyt tekniikat, materiaalit ja esimerkkikorut olivat Kokkosen mielestä hyviä ja innostavia. Hänen mielestään olisin voinut panostaa myös useiden oppimismallien hyödyntämiseen ohjauksessa, sillä osa tytöistä oppii parhaiten lukemalla, osa katsomalla mallia ja osa tekee ohjeista huolimatta jotain ohjeiden ulkopuolelta. Hänen mielestään oli kuitenkin hyvää se, että näytin ensin miten esimerkiksi sahataan ja sen jälkeen tytöt pääsivät itse kokeilemaan sahausta.

Kokkosen mielestä kierrätyskorukurssi onnistui hyvin. Hänen mielestään sain luotua kurssille miellyttävän ja tyttöjä arvostavan ilmapiirin, jossa oli hyvä tehdä koroja yhdessä. Kokkosen mielestä ensimmäisellä kerralla jännitykseni näkyi aluksi, mutta se häveni kun aloin ohjata kukan tekemistä. Kokkosen mielestä oli myös hyvää se, että vaikka tytöt olivat eri-ikäisiä ja heidän taustansa olivat hyvin erilaiset, se ei tuntunut kurssin ilmapiirissä. Tytöt työskentelivät ohjauksessani toiset huomioiden. Kokkosen mielestä tytöt keskittyivät hyvin annettuihin tehtäviin, vaikka osalla tytöistä on ollut aikaisemmin sillä alueella ongelmia.

7 POHDINTA

Korumuotoilijan työ on muuttunut rohkeammaksi ja muotoilu elää vahvasti trendien mukana. Kierrätys, ekologisuus, tuunaus ja tee-se-itse ajattelu ovat näkyviä ilmiöitä, jotka ovat tulleet korumuotoilunkin piiriin. Muodissa on innostuttu huippumuodin -fashionin- lisäksi trashionista, ”roskamuodista”. Korujen suunnittelussa on nähtävissä samaa ilmiötä, kun jalometallien rinnalle on tullut kierrätysmateriaaleja ja halvempia materiaaleja. Nyt korumuotoilussa muodikasta on hyvä idea, kantaaottavuus tai oivallus.

Korumuotoilija on aina ottanut asiakkaan toiveet ja tarpeet huomioon tehdessään uniikkeja, yksilöllisiä koruja. Uutena haasteena muotoilijalla on asiakaslähtöisyys, josta on tullut yhä tärkeämpi suunnittelun kulmakivi. Asiakkaiden mielipiteitä ja arvoja käytetään suunnittelun lähtökohtana ja muotoilija tarvitsee uusia menetelmiä asiakkaan tahdon selvittämiseen. Asiakaslähtöisen ideoinnin tueksi on kehitetty muotoiluluotaimet, joiden avulla on mahdollista kerätä asiakkailta empaattista tietoa.

Tässä opinnäytetyössä lähestyin kurssin suunnittelua asiakaslähtöisesti muotoiluluotaimia hyödyntäen. Tutustuin palvelumuotoilun ja muotoiluluotaimien teoriaan lähdekirjallisuudessa. Minulle on tärkeää hallita asiakaslähtöisen palvelumuotoilun prosessi tulevaisuutta varten, erityisesti Kenkälaatikkoluotaimen suunnittelu avasi muotoiluluotainten mahdollisuuksia suunnittelun ja ideoinnin tukena.

Tyttöjen Talo oli hyvä yhteistyökumppani, sillä kierrätyskorukurssi istui talon oman toiminnan rinnalle paremmin kuin hyvin. Opinnäytetyön tarkoitus, kierrätyskorukurssin suunnittelu, toteutui asiakaslähtöisen palvelumuotoilun prosessia soveltaen. Tytöt saivat vaikuttaa kenkälaatikkoluotaimen tehtävien kautta kurssin etenemiseen ja kurssilla käsiteltiin tytöille ajankohtaisia aiheita ja tytöt pystyivät liittämään ne tekemiinsä koruihin. Mielestäni tytöt olivat innoissaan kierrätysmateriaaleista ja niiden työstämisestä. Kurssin lopputuloksena tytöt tekivät uniikkeja koruja kierrätysmateriaaleista.

Opinnäytetyöprosessi oli ajallisesti pitkä ja haastava. Tyttöjen Talon löydyttyä yhteistyökumppaniksi prosessi alkoi omasta mielestäni edetä sujuvammin. Prosessin mielenkiintoisin vaihe luotaimen suunnittelusta kierrätyskorukurssin pilotointiin meni hyvin ja joutuisasti.

Kierrätyskorukurssin ohjaaminen oli mielenkiintoista ja opettavaista. Pienryhmän ohjaamisessa tärkeää on ottaa huomioon jokainen yksilö ja antaa tilaa kaikille osallistujille. Oma ammattitaito on vahvistunut ja tulevaisuuden haaveet selkeytyneet opinnäytetyöprosessin edetessä. Tyttöryhmän kanssa toimiminen tuntui luontevalta ja helpolta, tulevaisuudessa voisin kuvitella tekeväni samankaltaista työtä erilaisten kohderyhmien kanssa.

Opinnäytetyön tuloksena syntynyt pilottikurssi on mahdollista kehittää eteenpäin kohti kurssikonseptia, jossa teema, ohjaaja ja osallistujat voivat vaihtua tilanteen mukaan. Luotainpakettia ja sen yksittäisiä tehtäviä voi soveltaa erilaisissa Tyttö-

jen Talon toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Itse voin hyödyntää opinnäytetyöprosessin aikana kerättyjä materiaaleja ja menetelmiä tulevissa korumuotoilun tehtävissä.

LÄHTEET

Eskola, Anu. 2010. Kierrätysmateriaalien käyttö tuotteen valmistuksessa. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu, Muotoilun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Jones, Linda. 2011. Kauniit korut helmistä ja metallilangasta. Karkkila: Mäkelä.

MacDonald, Jaimie. 2009. Jewellery from Recycled Materials. Lontoo: A&C Black.

Kokkonen, Kirsi Kuopion tyttöjen talon työntekijän pitämä Kuopion Tyttöjen Talon toiminnan ja tilojen suullinen esittely [pidetty 24.4.2012]

Hämäläinen, K; Vilkka, H & Miettinen, S. 2011. Asiakasymmärryksen ja käyttäjätiedon hankkiminen. Teoksessa: Miettinen, Satu (toim.) Palvelumuotoilu - uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy.

Kuopion Tyttöjen Talon internetsivut [viitattu 4.5.2012] Saatavissa: <http://www.hilimat.fi>

Kuopion Setlementti Puijola ry:n internetsivut [viitattu 4.5.2012] Saatavissa: <http://www.puijola.net>

Loukola, Marja-Leena. 2007. Kestävän elämäntavan oppiminen: Kestävä kehitys opetukseen, arkikäytäntöihin ja toimintakulttuuriin. Helsinki: Opetushallitus.

Manheim, J. 2009. Sustainable Jewellery. Lontoo: A&C Black.

Mattelmäki, Tuuli. 2006. Muotoiluluotaimet. Tampere: Teknologiainfo Teknova Oy.

Miettinen, S. (toim.) 2011. Palvelumuotoilu –Uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy. Tammerprint Oy.

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n internetsivut [viitattu 10.03.2012]. Saatavissa: <http://www.kierratyskeskus.fi/>

Räsänen, J & Ranna, P. 2012. Suomalainen Ecodesign-ala ja sen kehittämismahdollisuudet: Tutkimus poistomateriaaleja uusissa tuotteissa hyödyntävistä yrityksistä. Kierrätystehdas Ry. Helsinki. [viitattu 7.4.2012] Saatavissa: <http://www.kierratystehdas.fi/2012/02/suomalaista-ecodesign-ala-kasitteleva-tutkimus/#more-3779>

Setlementtiliiton internetsivut [viitattu 4.5.2012] Saatavissa: <http://www.setlementti.fi/>

Setlementtiliiton tyttötyön nettisivut [viitattu 6.5.2012] Saatavissa: <https://setlementti-fi.directo.fi/tyttotyö/>

Suomen kultaseppien liitto Ry:n internetsivut [viitattu 10.03.2012]. Saatavissa: <http://www.suomenkultaseppienliitto.fi/index.php/korutietoa/jalometallit/>

Toimittanut Opas, Hilikka. 2010. Taito tehdä: Neulalla ja naulalla. Helsinki: WSOY.

Tuulaniemi, J. 2011. Palvelumuotoilu. Hämeenlinna: Talentum.

Valtion Ympäristöhallinnon internetsivut jokamiehenoikeuksista [viitattu 10.03.2012] Saatavissa: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=390528&lan=FI>

Valtion Ympäristöhallinnon internetsivut kestävästä kehityksestä [viitattu 11.03.2012] Saatavissa: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=4259&lan=FI>

Viheraho, Johanna & Tammikari, Sari. 2011. Muistojen korut. Helsinki: WSOY.

KUVALUETTELO

Kansikuva. Vilma Hyvönen.

Kuva 1. Vilma Hyvönen.

Kuva 2. Vilma Hyvönen.

Kuva 3. Vilma Hyvönen.

Kuva 4. Vilma Hyvönen.

Kuva 5. Vilma Hyvönen.

Kuva 6. Vilma Hyvönen.

Kuva 7. Vilma Hyvönen.

Kuva 8. Vilma Hyvönen.

Kuva 9. Vilma Hyvönen.

Kuva 10. Vilma Hyvönen.

Kuva 11. Vilma Hyvönen.

Kuva 12. Vilma Hyvönen.

Taulukko 1. Vilma Hyvönen.

Taulukko 2. Vilma Hyvönen.

Kuvio 1. Opinnöytetyöprosessin kulku. Vilma Hyvönen.

Kuvio 2. Palvelumuotoilun prosessi. Miettinen 2011, 37.

Kuvio 3. Luotainprosessi Mattelmäkeä mukaillen. Mattelmäki 2006, 118-119.

Kuvio 4. Asiakaslähtöisen palvelumuotoilun prosessi Miettistä mukaillen. Miettinen 2011, 37.

LIITTEET

LIITE 1. Lista Tyttöjen Talon kierrätysmateriaaleista.

LIITE 2. Tunnekarttapohja. Vilma Hyvönen.

LIITE 3. Tarra-arkki tunnekarttapohjan tyttämisen avuksi. Vilma Hyvönen

LIITE 4. Avatar-tehtävän mallikuvio. Vilma Hyvönen

LIITE 5. Roskasta aarteeksi -kurssin lentolehtinen. Vilma Hyvönen

LIITE 6. Palautepilvi. Vilma Hyvönen

LIITE 1. Lista Tyttöjen Talon kierrätysmateriaaleista.

MUOVI

Tietokoneen näppäimiä
Muovisia pitsejä
Karkkipapereita
Muovihelmiä
Muovisia kuvioita ja riipuksia
C-kasetteja
Videokasetteja
Korppuja
Nappeja

LUONNON MATERIAALIT

Simpukankuoria
Puuhelmiä
Puutikkuja
Lastuja
Oksia
Rimoja
Viinipullon korkkeja
Nappeja

LASI JA KERAMIikka

Mosaiikkipaloja
Lasipurkkeja
Lasihelmiä

METALLI

Pullonkorkkeja
Solkia
Nappeja
Tuikkukippoja
Metallipurkkeja
Metallifolioita
Ketjuja
Riipuksia
Rikkinäisiä koruja

KANKAAT

Virkattuja pitsejä
Kankaita
Turkiskangasta
Farkkuja
Matonkuteita
Nauhoja
Vetoketjuja
Huopaa

PAPERIT

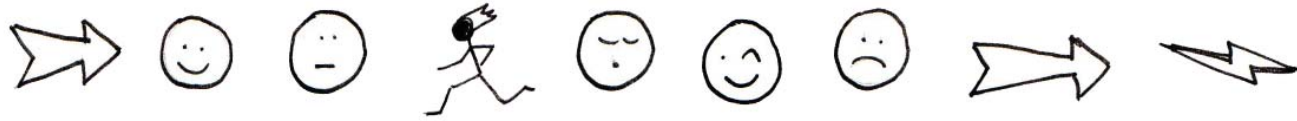
Paperia
Pahvia
Kartonkia
Julisteita
Tapetteja
Valokuvia (vanhoja)
Lehtiä ja mainoksia

TUNNE- KARTTA

LIITE 3. Tarra-arkki tunnekarttapohjan täyttämisen avuksi.

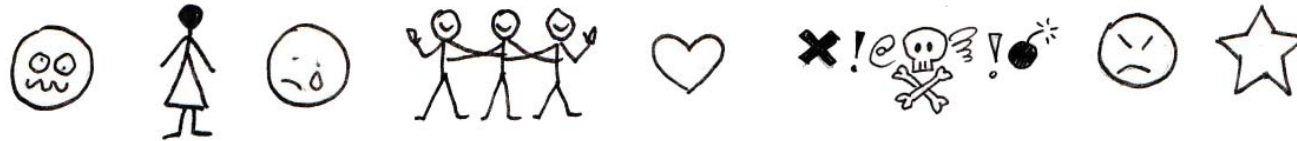
YSTÄVÄ KOTI TYYTYMÄTÖN KAVERI TALO PELKO HUIPPU TYÖ VÄSYNYT

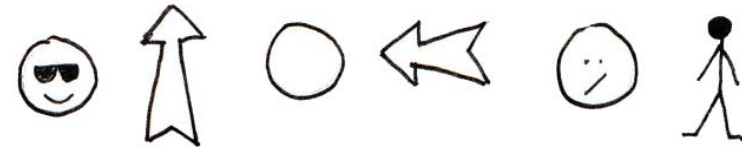
ENERGIA SINÄ AJATUS VIHA TYYTYVÄINEN UJO ÄRSYTYS RAKKAUS HIDAS

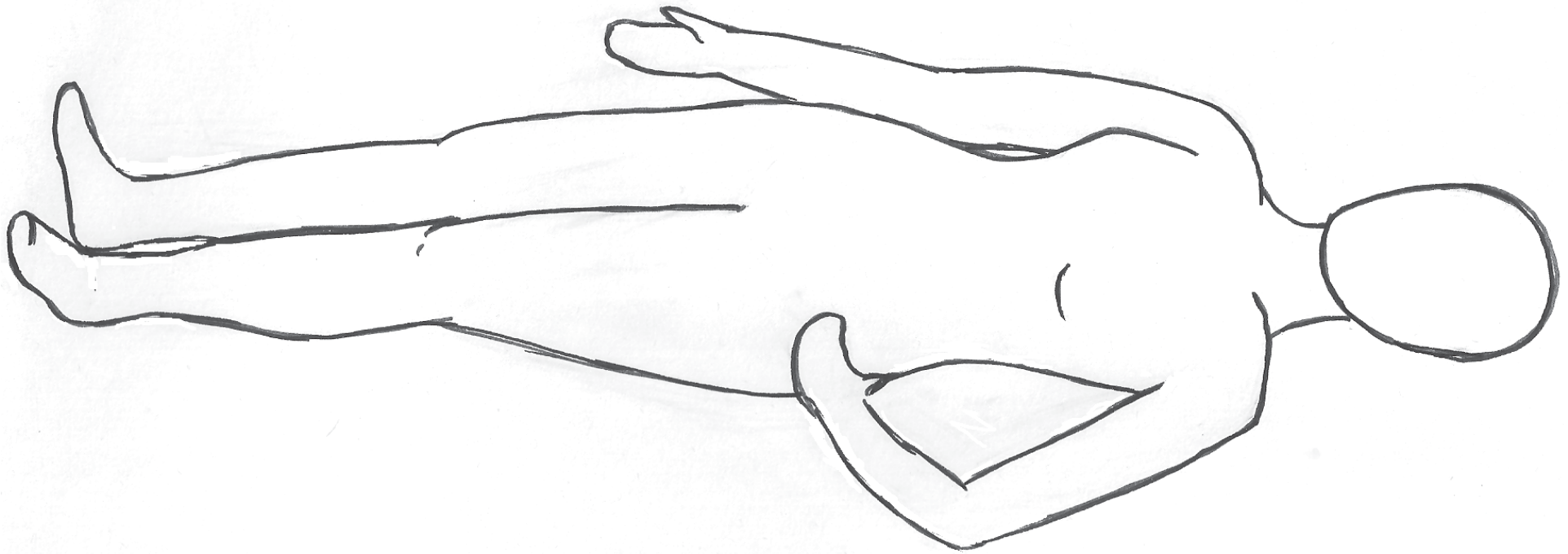
UJO NOPEA KIIRE HALAUS KOULU KEVYT ULKOPUOLINEN PUSU MINÄ

KIROUS HARRASTUS NAURU HERÄTYS UNI MOKA ONNISTUMINEN EKSYNYT

LIITE 4. Avatar -tehtävän mallikuvio.

Roskasta aarteeksi

-kierrätyskorupaja Tyttöjen Talolla®

Korupajassa tutustutaan erilaisiin kierrätysmateriaaleihin, sekä siihen miten niistä voi tehdä koruja.

Kurssin ensimmäisellä kerralla osallistujille jaetaan muutama ennakkotehtävä, joiden pohjalta pajakerrat toteutetaan korumuotoilijaopiskelijan ohjauksessa. Kurssin pitäjänä toimii korumuotoilunopiskelija Vilma.

Kurssille pääsee mukaan 6-8 yli 15 -vuotiasta henkilöä.
Ilmoittautumiset Kirsille p. 050 554 8010

Roskasta aarteeksi -kierrätyskorupaja kokoontuu Tyttöjen Talolla seuraavasti:

Orientaatiokerta torstaina 11.10.2012 klo 16-18.00

Ennakkotehtävien palautus tiistaina 23.10.2012

Pajailukerrat tortaisin 25.10, 1.11 ja 8.11.2012.

KENKÄLAATIKKO
LUOTAIN

Kenkälaatikkoluotaimen tehtävien tekeminen tuntui.....

Luotaimen tehtäviä oli.....

Luotaimen keräilytehtävä.....

Luotaimen tunnekarttatehtävä.....

Luotaimen avataritehtävä.....

MOIKKA TYTÖT!

Tämä palauteleppunen on viimeinen tehtävä tällä Roskasta aarteeksi -kurssilla. Kiitos osallistumisesta ja innokkuudesta!
Vilma

KURSSIN MATERIAALIT
JA ESIMERKIT

Ohjaajan tuomat materiaalit olivat.....

Ohjaajan ohjeet.....

Esimerkkikorut olivat.....

Luotaimen tehtävien miettiminen koroja tehtäessä oli.....

KURSSILLA KÄYTETYT
TEKNIIKAT

Ohjaaja antoi ohjeet työvälineiden käyttöön
Sahaaminen oli.....

Poraaminen tuntui.....

Liimaamista käytin.....

Kurssilla opin.....

Olisin halunnut kokeilla.....

ROSKASTA AARTEEKSI KURSSIKERRAT

Roskasta aarteeksi -kurssilla olisin halunnut.....

Kurssikertojen ohjaaja.....

Kurssikerralla onnistuin.....

Kurssikerralla parasta oli..... ei onnistunut.....

Kurssikerralla huomioitavia oli.....

Suunnittelin itse.....

Koruihin parhaiten onnistui.....

Kotona aion.....

VAPAA SANAA

